

COL 09/2018 – Wet houdende de opdrachten van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring (BS 26 februari 2018)

Inhoud

1. INLEIDING	3
2. TOEPASSINGSGEBIED COIV-WET	4
2.1. STRAFRECHTELIJKE INBESLAGNAME, VERBEURDVERKLARING EN TERUGGAVE	4
2.2. VERMOGENSBESTANDDEEL	4
3. OPDRACHTEN COIV	5
4. BEHEER VAN IN BESLAG GENOMEN VERMOGENSBESTANDDELEN	6
4.1. ALGEMENE BEGINSELEN BEHEER DOOR COIV	6
4.2. WAARDEVAST BEHEER	6
4.2.1. <i>Algemeen</i>	6
4.2.1.1. Rol OM - OR	6
1) Keuze van maatregel waardevast beheer	6
2) Procedure beslissing teruggave tegen geldsom - vervreemding	8
3) Procedure beslissing bewaring in natura	10
4) Vordering in kader van gerechtelijk onderzoek	10
5) Inlichten COIV van beslissing	10
6) Overdracht vermogensbestanddeel: KS aan politie	11
7) Na uitvoering vervreemding	11
4.2.1.2. Rol COIV	11
1) Uitvoeren vervreemding	11
2) Beheer geldsommen na beslissing waardevast beheer	12
4.2.1.3. Rol politie	12
4.2.2. <i>Verplicht binnen 3 maanden voor motorvoertuigen, vaartuigen en vliegtuigen</i>	13
4.2.2.1. Rol OM - OR	13
4.2.2.2. Rol COIV	13
4.2.3. <i>Niet-verzekerde voertuigen – rechtstreekse overdracht aan FinShop</i>	13
4.2.3.1. Rol OM (verkeer)	13
4.2.3.2. Rol politie	14
4.2.4. <i>Van toepassing in kader van internationale samenwerking</i>	14
4.3. VERPLICHT BEHEER – VERPLICHTE OVERDRACHT AAN COIV	15
4.3.1. <i>In beslag genomen geldsommen en creditsaldi van bankrekeningen</i>	15
4.3.1.1. Door COIV beheerde valuta	15
4.3.1.2. Rol OM - OR	16
4.3.1.3. Rol politie	17
4.3.1.4. Rol COIV	18
4.3.2. <i>Geldsommen in plaats getreden na maatregel van waardevast beheer</i>	18
4.3.3. <i>In beslag genomen virtuele valuta</i>	18
4.3.3.1. Rol OM, OR en politie	18
4.3.3.2. Rol COIV	18
4.4. FACULTATIEF BEHEER	19
4.4.1. <i>Voor welke vermogensbestanddelen</i>	19
4.4.2. <i>Rol COIV</i>	19
4.4.3. <i>Rol OM – OR: verzoek tot beheer aan COIV</i>	19
4.4.4. <i>Rol politie: procedure neerlegging/uthaling kluisen COIV</i>	20
4.5. TERBESCHIKKINGSTELLING VAN POLITIEDIENSTEN	20
4.5.1. <i>Wettelijke voorwaarden</i>	21
4.5.2. <i>Rol COIV: beslissing terbeschikkingstelling</i>	21
4.5.3. <i>Interne procedure bij politie</i>	21

5.	BEHEER VAN GEGEVENS MET BETREKKING TOT VERMOGENSBESTANDDELEN	21
5.1.	AANMELDING DOOR POLITIE, BIJZONDERE INSPECTIEDIENSTEN, OM, OR EN GRIFFIE	22
5.2.	GEEN BESTEMMING VERMOGENSBESTANDDEEL: EVOCATIEPROCEDURE COIV	22
6.	UITVOERING VAN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN	24
6.1.	UITVOERING VAN TERUGGAVE EN OPHEFFING VAN STRAFBESLAG	24
6.1.1.	<i>Rol OM, OR en griffie</i>	24
6.1.2.	<i>Rol COIV</i>	24
6.1.2.1.	Wettelijke termijn van 2 maanden voor uitvoering teruggave	24
6.1.2.2.	Informatie-uitwisseling m.b.t. publieke schulden en wettelijke schuldvergelijking	25
6.1.2.3.	Toekenning van intresten	26
6.1.2.4.	Niet identificeerbare of onbereikbare begunstigde: consignatie bij DCK	26
6.2.	UITVOERING VAN VERBEURDVERKLARINGEN	26
6.2.1.	<i>Rol griffie</i>	26
6.2.2.	<i>Rol OM: overdracht verbeurdverklaarde voertuigen</i>	26
6.2.3.	<i>Rol politie: overdracht verbeurdverklaarde voertuigen</i>	26
6.2.4.	<i>Rol COIV</i>	26
6.2.4.1.	Coördinatie van tenuitvoerlegging	26
6.2.4.2.	Solvabiliteitsonderzoeken	27
6.2.4.3.	Strafrechtelijke uitvoeringsonderzoeken	27
7.	STEUN	28
7.1.	ADVIES	28
7.2.	OPERATIONELE BIJSTAND	28
7.3.	OPLEIDING	29
8.	INTERNATIONALE SAMENWERKING	30
8.1.	ROL COIV	30
8.2.	ROL OM - OR	31
9.	INWERKINGTREDING EN OVERGANGSBEPALING	32
10.	REFERENTIEMAGISTRATEN	32
11.	EVALUATIE	32
12.	MODELLEN EN BPM	33
BIJLAGEN	34	
BIJLAGE 1 –	OVERZICHTSSCHEMA’S INBESLAGNAME EN VERBEURDVERKLARING	34
BIJLAGE 2 –	SCHEMA AANMELDEN BIJ COIV	34
BIJLAGE 3 –	MODELLEN VOOR OM	34
BIJLAGE 4 –	MODEL VOOR GRIFFIE	34
BIJLAGE 5 –	MODELLEN VOOR POLITIE: INVENTARIS INBESLAGNEMING	34
BIJLAGE 6 –	PRAKTISCHE INSTRUCTIES VOOR POLITIE VOOR NEERLEGGING BIJ COIV	34
BIJLAGE 7 –	OVERGANGSREGELING EN LIJST OMZENDBRIEVEN	34
BIJLAGE 8 –	CONTACTNAME COIV: OVERZICHT FUNCTIONELE E-MAILADRESSEN	34
BIJLAGE 9 –	WERKPROCESSEN TERUGGAVE TEGEN GELDSOM / VERVREEMDING	34

1. INLEIDING

De nieuwe wet van 4 februari 2018 houdende de opdrachten van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring (BS 26 februari 2018) vervangt de vigerende wet van 26 maart 2003.¹ De zogenoemde COIV-wet treedt in werking op 1 juli 2018.²

De wet beoogt de werking en de slagkracht van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring (hierna verkort “COIV”) te optimaliseren, zodat in beslag genomen en verbeurd verklaarde geldsommen en goederen efficiënter kunnen worden beheerd.³

Met het oog hierop heeft de nieuwe COIV-wet de positie van het COIV overeenkomstig de EU-wetgeving wettelijk bevestigd, bepaalde begrippen verder gedefinieerd en de opdrachten en de samenstelling van het COIV nader omschreven, waarbij de basisideeën van de COIV-wet van 2003 werden behouden.⁴

De belangrijkste nieuwigheden zijn onder meer:

- de verplichting voor het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter om binnen 3 maanden na de inbeslagneming van motorvoertuigen, vaartuigen en vliegtuigen een maatregel van waardeverval te bevelen;
- het verplicht beheer van creditsaldi van in beslag genomen rekeningen door het COIV;
- het verplicht beheer van in beslag genomen virtuele valuta door het COIV;
- de verplichting om uiterlijk binnen twee maanden over te gaan tot, de door het openbaar ministerie of de rechter bevolen, teruggave van vermogensbestanddelen in bewaring van het COIV na de kennisgeving van hun beslissing;
- indien na een sepot of in een rechterlijke beslissing geen definitieve bestemming werd gegeven aan in beslag genomen goederen of geldsommen die aan het COIV werden toevertrouwd kan de directeur van het COIV zelf deze bestemming bepalen.

Verder bevestigt de nieuwe COIV-wet het bestaan van het COIV als onderdeel van het openbaar ministerie die onder leiding staat van parketmagistraten (een directeur, een adjunct-directeur van de andere taalrol en twee verbindingsmagistraten van een verschillende taalrol). De opdrachten worden uitgeoefend onder het gezag van de minister van Justitie.⁵

Ten slotte is in de nieuwe COIV-wet de aanwijzing van het COIV als enerzijds “nationaal bureau voor het beheer van bevroren voorwerpen” (*asset management office* – AMO) en anderzijds “gecentraliseerd bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen” (*asset recovery office* – ARO) wettelijk verankerd. Overeenkomstig de EU-wetgeving dient elke EU-lidstaat een AMO en ARO te voorzien.⁶

Deze nieuwe omzendbrief vervangt de omzendbrief nr. COL 7/2004 en geeft een overzicht van de voor politiediensten / verbaliserende diensten en openbaar ministerie relevante wettelijke bepalingen, waarbij telkens is aangeduid welke de nieuwe bepalingen zijn. Daarnaast vaardigt de omzendbrief concrete richtlijnen uit die zijn opgevat als een praktische leidraad voor de actoren op het terrein. Onder meer i.v.m. het waardeverval, verloopt de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde instanties en het COIV via mail en daartoe voorziene functionele e-mailadressen (zie bijlage 8) en wordt voor het beheer van de in beslag genomen vermogensbestanddelen gebruik gemaakt van het SIN-nummer zoals voorzien in

¹ Art. 57 COIV-wet.

² Art. 60 COIV-wet.

³ Wetsontwerp van wet houdende de opdrachten en de samenstelling van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 2732/003, 3-5.

⁴ *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 2732/003, 5; *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 2732/001, 4-8.

⁵ Art. 4, 6, 33 en 34 COIV-wet.

⁶ Art. 5 COIV-wet.

het PACOS project. De taken zijn telkens per actor⁷ weergegeven. In bijlage zijn ten slotte overzichtsschema's en modellen voorzien (die tevens beschikbaar zijn op OMPTRANET en in de toekomst beschikbaar zullen zijn in MACH).

2. TOEPASSINGSGEBIED COIV-WET

Het COIV verleent bijstand aan de politionele en gerechtelijke overheden en de bevoegde diensten van de FOD Financiën bij de strafrechtelijke inbeslagneming, de verbeurdverklaring en de teruggave van aan misdrijven verbonden vermogensbestanddelen.

2.1. Strafrechtelijke inbeslagneming, verbeurdverklaring en teruggave

De bevoegde magistraat beveelt de inbeslagneming, verbeurdverklaring en teruggave van een vermogensbestanddeel. Voor een overzicht van de desbetreffende wetsartikelen en modaliteiten zie het uitgebreid **OVERZICHTSSCHEMA 1** en het beknopt **OVERZICHTSSCHEMA 2** in bijlage 1.

2.2. Vermogensbestanddeel

Artikel 3, 1° COIV-wet definieert een vermogensbestanddeel als *“een goed, zowel roerend als onroerend, lichamelijk als onlichamelijk, dat vatbaar is voor inbeslagneming of verbeurdverklaring, en dat wettelijk kan worden verkocht”*.⁸

In beslag genomen vermogensbestanddelen dienen te worden aangemeld bij het COIV (zie verder infra deel 5), met name:⁹

- 1) ongeacht het bedrag of de waarde:
 - geldsommen;
 - rekeningen bij financiële instellingen;
 - virtuele valuta;
 - gemotoriseerde voertuigen, schepen en vliegtuigen, met uitzondering van wrakken;
 - zakelijke rechten (bv. recht van vruchtgebruik) en schuldvorderingen (vermogensrechten die voortvloeien uit bv. arbeidscontracten, huurcontracten, kredieten, verzekeringscontracten), met uitzondering van rechten en verbintenissen die uit hun aard of krachtens de wet een strikt persoonsgebonden karakter hebben;
 - effecten;
 - onroerende goederen;
 - levende dieren;

⁷ Het openbaar ministerie en de onderzoeksrechter worden in de omzendbrief verkort aangeduid als OM en OR. Onder het OM wordt begrepen de parketten van de procureur des Konings en de arbeidsauditoraten, de parketten en auditoraten-generaal en het federaal parket.

⁸ Het algemene ruime begrip “vermogensbestanddeel” dient te worden onderscheiden van het specifieke begrip “vermogensvoordeel” zoals bedoeld in de artikelen 42, 3°, 43bis, ter en quater Sw.

⁹ Art. 18, § 1 COIV-wet. Met de nieuwe COIV-wet is deze indeling nu opgenomen in de wet. Deze werd deels overgenomen van de omzendbrief nr. COL 7/2004 en daaraan werden virtuele valuta, levende dieren en zakelijke rechten en schuldvorderingen toegevoegd.

- 2) alle andere roerende goederen die de bij KB bepaalde waardedrempel van 2.500€ overstijgen.¹⁰

Het betreft een *prima facie* schatting¹¹ op basis van de beschikbare informatie en vaststellingen uitgevoerd door de beslaglegger of in geval van verbeurdverklaring door het OM. De tussenkomst van een deskundige of technisch adviseur is mogelijk, maar niet vereist. Bij twijfel over de exacte waarde is aanmelding aangewezen.

Bepaalde vermogensbestanddelen worden vervolgens beheerd door het COIV (zie infra 4.3. verplicht beheer en 4.4. facultatief beheer), bij andere komt het COIV enkel tussen voor het waardevast beheer (zie infra 4.2) of de terbeschikkingstelling van de federale politie (zie infra 4.5).

Volgende goederen vallen niet onder het toepassingsgebied van de wet en worden niet beheerd door het COIV:

- overtuigingsstukken zonder een reële verkoopwaarde (bv. documenten, nota's, boekhouding);
- illegale zaken en zaken bestemd voor vernietiging (bv. drugs, vals geld, verboden wapens);
- goederen met een beperkte waarde, met name met een geschatte waarde van minder dan 2.500 euro.

3. OPDRACHTEN COIV

Bij de inbeslagneming, de verbeurdverklaring en de teruggave van vermogensbestanddelen vervult het COIV vier wettelijke opdrachten:

- 1) het beheer van de in beslag genomen vermogensbestanddelen en het beheer van gegevens m.b.t. deze vermogensbestanddelen (databank) (artikel 7, §§ 1 en 2, en afdelingen 2 en 3 van hoofdstuk 3 COIV-wet) (zie infra deel 4 en 5);
- 2) de tenuitvoerlegging van de gerechtelijke beslissingen (artikel 7, § 3, en afdeling 4 van hoofdstuk 3 COIV-wet) (zie infra deel 6);
- 3) het verstrekken van steun door middel van advies, operationele bijstand en opleiding (artikel 7, § 4, en afdeling 5 van hoofdstuk 3 COIV-wet) (zie infra deel 7);
- 4) het faciliteren van internationale samenwerking op het gebied van beslag en confiscatie en het aanknopen en onderhouden van relaties met equivalente buitenlandse instellingen (artikel 7, § 5, en afdeling 6 van hoofdstuk 3 COIV-wet) (zie infra deel 8).

Deze opdrachten worden hierna toegelicht waarbij de taken van zowel de betrokken politionele en gerechtelijke actoren als het COIV en de rol van de bevoegde diensten van de FOD Financiën worden omschreven.

¹⁰ KB van 17 mei 2018 tot uitvoering van de artikelen 8, § 3 en 18, § 1, 2° van de wet van 4 februari 2018 houdende de opdrachten en de samenstelling van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring (BS 28 mei 2018). Met de nieuwe COIV-wet is de drempel nu vastgelegd bij KB, deze is overgenomen van de omzendbrief nr. COL 7/2004.

¹¹ De waarde van de goederen wordt als volgt geschat.

- inbeslagneming: hetzij per inbeslagneming, per in beslag genomen goed, per lot van gelijkaardige goederen;
- verbeurdverklaring: hetzij per vonnis of arrest, per verbeurdverklaard goed, per lot van gelijkaardige goederen.

4. BEHEER VAN IN BESLAG GENOMEN VERMOGENSBESTANDDELEN

Wanneer vermogensbestanddelen in beslag zijn genomen, maakt de COIV-wet een onderscheid tussen het waardevast, het verplicht en het facultatief beheer. Daarnaast kunnen vermogensbestanddelen ter beschikking worden gesteld van de federale politie.

4.1. Algemene beginselen beheer door COIV

Het COIV beheert de toevertrouwde vermogensbestanddelen als een goed huisvader en volgens de principes van een voorzichtig en passief beheer.

Een beroep kan worden gedaan op de diensten van de Deposito- en Consignatiekas of van de in België erkende financiële instellingen voor het beheer van de geldsommen (de huisbankier van het COIV is thans ING). Een Koninklijk Besluit bepaalt de lijst van valuta die het COIV beheert (zie infra 4.3.1.1).

De kosten voor het beheer zijn gerechtskosten. In de nieuwe COIV-wet is nu expliciet vermeld dat deze worden begroot door de directeur van het COIV. De begroting gebeurt overeenkomstig het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

4.2. Waardevast beheer

4.2.1. Algemeen

4.2.1.1. Rol OM - OR

1) Keuze van maatregel waardevast beheer

Het OM is, in samenspraak met het COIV, tijdens de ganse strafprocedure tot aan de definitieve beslissing van de strafrechter over de strafvordering verantwoordelijk voor het waardevast beheer van in beslag genomen vermogensbestanddelen. Tijdens het gerechtelijk onderzoek komt deze verantwoordelijkheid enkel toe aan de OR.¹²

Deze verantwoordelijkheid is niet persoonlijk maar functioneel en kan leiden tot de financiële aansprakelijkheid van de Belgische Staat.

Om te voorkomen dat de loutere bewaring in natura van in beslag genomen vermogensbestanddelen zou leiden tot waardevermindering, schade of kosten die onevenredig zijn met hun waarde (rekening houdend met de duur van het strafrechtelijk onderzoek), kan de bevoegde magistraat één van de drie types van waardevast beheer bevelen voorzien in artikel 3, 2° van de COIV-wet:¹³

1) Vervreemding:

De verkoop van het vermogensbestanddeel om er de opbrengst voor in de plaats te stellen.

¹² Art. 10 COIV-wet.

¹³ Indien de beslagene op onbetwistbare wijze vrijwillig afstand doet van het vermogensbestanddeel dient geen maatregel te worden genomen.

De geldelijke opbrengst is het resultaat van een verkoopprocedure verricht door het COIV en FinShop of andere aangeduide lasthebber (zie infra 4.2.1.2.).

2) Teruggave tegen betaling van een geldsom:

De teruggave van het vermogensbestanddeel om er de geldsom voor in de plaats te stellen.

In dit geval bepaalt de bevoegde magistraat autonoom het bedrag van de geldsom. De magistraat kan hiertoe opdracht geven aan de politie om op een zo objectief mogelijke basis een waardebeoordeling te doen (bv. op basis van open bronnen op het internet) of kan de vraag stellen aan het COIV (dat gebruik maakt van de eurotax applicatie). Het is aanbevolen om de politie in het verhoor dadelijk te laten vragen of de beslagene principieel bereid is tot het betalen van een geldsom met het oog op een teruggave van zijn vermogensbestanddeel (bv. een voertuig).

De maatregel van teruggave laat toe om zich te bevrijden van het beheer in natura van de in beslag genomen goederen, maar zonder de formaliteiten van een verkoop en mogelijke discussies met de beslagene over de behaalde verkoopprijs. In de praktijk is het dan ook aanbevolen om deze maatregel bij voorkeur te bevelen.

3) Bewaring in natura door de griffie, de beslagene of een derde:

In overeenstemming met de hiertoe beschikbare middelen en opdat het vermogensbestanddeel kan worden teruggegeven of verbeurdverklaard in een staat die redelijkerwijze vergelijkbaar is met de staat op het ogenblik van inbeslagneming kan dit:

- ofwel ter griffie worden neergelegd (bv. vreemde munten en biljetten die niet door de huisbankier van het COIV zijn aanvaard of papieren buitenlandse effecten). In feite is dit geen maatregel van waardevast beheer, maar de standaardwijze van het neerleggen van overtuigingsstukken ter griffie waarbij de bewaring valt onder verantwoordelijkheid van de griffier (dit valt niet onder het beheer van het COIV). Indien het vermogensbestanddeel een meer gespecialiseerd beheer vereist, is een neerlegging mogelijk in de kluizen van het COIV in het kader van het facultatief beheer (zie infra 4.4);
- ofwel het toevertrouwen van het vermogensbestanddeel aan de beslagene of een derde met of zonder zekerheidsstelling (bv. een onroerend goed, kunstwerken in een museum, brieven en boeken in een bibliotheek of levende dieren in een manege).

De bevoegde magistraat bepaalt autonoom de eventueel te stellen zekerheid. Het COIV staat in dergelijke gevallen enkel in voor het beheer van de gestelde zekerheid, maar niet voor het beheer van het vermogensbestanddeel zelf. Indien het vermogensbestanddeel een meer gespecialiseerd beheer vereist, kan het COIV dit via een maatregel van facultatief beheer laten beheren door een gespecialiseerde instantie (bv. dieren door een gespecialiseerde verzorger), hetgeen wel bijkomende gerechtskosten met zich kan meebrengen.

De maatregel van zekerheidsstelling wordt in de praktijk in feite niet toegepast.

De magistraat die een maatregel overweegt gaat na of:

- de technische en wetenschappelijke politie alle materiële vaststellingen en sporenonderzoeken heeft verricht op het betrokken vermogensbestanddeel;
- alle maatregelen zijn genomen om het gebruik van het vermogensbestanddeel in de bewijsvoering à charge en à décharge te vrijwaren, bijvoorbeeld door het nemen van foto's of het maken van een video-opname. Zolang het vermogensbestanddeel dienstig blijft

voor de bewijsvoering (“om de waarheid aan de dag te brengen”¹⁴) dient het in de oorspronkelijke staat te worden bewaard.

Een toelating tot vervreemding is enkel mogelijk bij vervangbare vermogensbestanddelen, waarvan de waarde eenvoudig bepaalbaar is (bv. voertuigen, kostelijk elektronica- en informaticamateriaal zijn vervangbaar - terwijl bv. een schilderij van Picasso en een formule 1 voertuig niet als vervangbaar kunnen worden beschouwd, bij een oldtimer zal moeten worden nagegaan of deze als vervangbaar kan worden beschouwd).¹⁵

Voor onroerende goederen kan een bewarend beslag nuttig zijn, zodat de beslagene het ondertussen niet kan verkopen (bv. bij huisjesmelkerij of indien het een vermogensvoordeel betreft bij drugszaken). Een vervreemding is evenwel niet dadelijk aangewezen (tenzij de beslagene dit zelf zou voorstellen of er een verkoper is), er is immers minder risico op waardevermindering en bij een verkoop moet rekening worden gehouden met mogelijke wettelijke obstakels (bv. stedenbouwkundige en energievoorschriften). Indien deze toch wordt overwogen, dient de bevoegde magistraat zich een zo recent mogelijke hypothecaire staat te laten overhandigen. Wanneer het onroerend goed met verschillende hypotheeken is bezwaard, dient de afweging te worden gemaakt of het wel nuttig is om tot een vervreemding over te gaan. Dit is niet het geval als na uitbetaling van de hypothecaire schuldeiser(s) geen enkel positief saldo zou overblijven dat in aanmerking komt om verbeurd te worden verklaard (hierover kan met het COIV altijd voorafgaand overleg worden gepleegd).

De opbrengst van de vervreemde goederen, de betaalde geldsom bij een teruggave en de geldsom van een zekerheidsstelling blijven toebehoren aan de beslagene. Het beslag blijft hierop gehandhaafd (betreft een zakelijke subrogatie).

Er kan nog worden opgemerkt dat voor inbeslaggenomen goederen met een geringe waarde of voor gevaarlijke goederen een andere optie erin bestaat om tot de vernietiging ervan over te gaan overeenkomstig artikel 28novies Sv.¹⁶ (zie omzendbrief nr. COL 20/2014 – zie infra 7.2).

2) Procedure beslissing teruggave tegen geldsom - vervreemding

Beslissing

De artikelen 28octies Sv. (OM) en 61sexies Sv. (OR) bepalen dat **de teruggave tegen betaling van een geldsom of de vervreemding door het OM of desgevallend de OR, ambtshalve of op verzoek van het COIV kan worden bevolen.**¹⁷

¹⁴ Zie art. 35 Sv.

¹⁵ Art. 28octies, § 2 en 61sexies, § 2 Sv.

¹⁶ In art. 28novies Sv. werd door de nieuwe COIV-wet een paragraaf 9 ingevoegd dat aan de PK nu ook toelaat om een goed kosteloos ter beschikking te stellen van een politiedienst of wetenschappelijke instelling om te gebruiken voor didactische of wetenschappelijke doeleinden of voor de studie van criminele fenomenen. Daarnaast kan de PK een goed kosteloos ter beschikking stellen van een politiedienst in een welbepaald dossier om ze te kunnen gebruiken voor de voorbereiding en de uitvoering van opdrachten die verband houden met de bestrijding van de in artikel 90ter, §§ 2, 3 en 4, bedoelde misdrijven.

¹⁷ Een verzoek, uitgaande van eenieder die wordt geschaad door een beslag, ingesteld bij de PK, de OR of het vonnisgerecht op basis van de artikelen 28sexies of 61quater Sv. beoogt daarentegen de opheffing van een beslag. In het kader hiervan kunnen wel voorwaarden worden verbonden aan de opheffing van het beslag, met name het storten van een zekerheid. Het betreft evenwel geen zaakvervanging. De zekerheid kan slechts worden aangesproken indien bij de tenuitvoerlegging de veroordeelde het verbeurdverklaarde goed niet ter beschikking stelt van de uitvoeringsinstanties.

In het MODEL nr. 1 OM – BESLISSING teruggave tegen geldsom/vervreemding¹⁸ kruist het OM of de OR de bevolen maatregel aan en vult de gegevens in omtrent het vermogensbestanddeel. In het eerste geval is in ondergeschikte orde de alternatieve maatregel voorzien, indien niet zou worden over gegaan tot uitvoering van de hoofdmaatregel:

- *Teruggave tegen betaling van een geldsom – in ondergeschikte orde vervreemding:*
Het model bevat het rekeningnummer van het COIV waarop de beslagene de bepaalde geldsom moet storten, evenals de in de referte te vermelden gegevens. In ondergeschikte orde is de vervreemding als maatregel vermeld. Indien binnen een termijn van 20 kalenderdagen de beslagene de geldsom niet heeft gestort op de bankrekening van het COIV en het stortingsbewijs overgemaakt aan het OM, wordt automatisch overgegaan tot de vervreemding van het vermogensbestanddeel.
- *Vervreemding:*
Indien de eigenaar niet kan worden geïdentificeerd of bij gebrek aan een gekend adres waardoor de beslissing niet kan worden betekend aan de belanghebbende voorzien in artikel 28octies, § 3 Sv., kan o.a. dadelijk tot de vervreemding worden overgegaan.

Kennisgeving

Overeenkomstig de artikelen 28octies Sv. (OM) en 61sexies Sv. (OR) **stellen het OM of desgevallend de OR hun beslissing**, per aangetekende brief (of fax), **in kennis aan de volgende belanghebbenden**:

- de personen ten laste van wie en in wiens handen het beslag werd gelegd, voor zover hun adressen gekend zijn en hun advocaten;
- de personen die zich blijkens de gegevens van het dossier uitdrukkelijk hebben kenbaar gemaakt als zijnde geschaad door de opsporingshandeling en hun advocaten (met name een derde die een strafrechtelijk kort geding heeft opgestart, een derde die verzet heeft gedaan op basis van het KB nr. 260 van 24 maart 1936, of een derde die een schrijven heeft gericht aan het OM of de OR);
- in geval van een onroerend beslag, de schuldeisers die overeenkomstig de hypothecaire staat bekend zijn en hun advocaten (de hypothecaire staat dient te worden geraadpleegd).

In geval van een beschikking van de OR wordt ook het OM in kennis gesteld.¹⁹

Er dient **geen kennisgeving** te worden gericht aan de personen die hun instemming hebben gegeven met de betrokken beheersmaatregel of die hebben verzaakt aan hun rechten op de in beslag genomen goederen.²⁰

De in kennis gestelde personen kunnen **hoger beroep** instellen bij de kamer van inbeschuldigingstelling binnen vijftien dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing. Deze termijn wordt verlengd met vijftien dagen indien een van deze personen buiten het Rijk verblijft.²¹

In het MODEL nr. 2 OM – BRIEF kennisgeving teruggave/vervreemding aan belanghebbende (aan A: beslagene/belanghebbende – B: diens advocaat) is vermeld dat in het geval van een teruggave het stortingsbewijs van de volledige geldsom moet worden gemaild of per brief worden opgestuurd aan het OM of de OR opdat deze de betaling kan controleren en kan overgaan tot teruggave van het vermogensbestanddeel. Op vraag van het OM of de OR kan

¹⁸ In bijlage 9 zijn de werkprocessen gevoegd inzake de teruggave tegen betaling van een geldsom en de vervreemding.

¹⁹ Art. 28octies, § 3 en 61sexies, § 3 Sv.

²⁰ Art. 28octies, § 3 en 61sexies, § 3 Sv.

²¹ Art. 28octies, § 4 en 61sexies, § 4 Sv.

het COIV controleren of de geldsom effectief op zijn bankrekening werd gestort alvorens tot teruggave over te gaan.

3) *Procedure beslissing bewaring in natura*

Artikel 14, § 1 COIV-wet bepaalt dat het OM of de OR de bewaring in natura van in beslag genomen vermogensbestanddelen kan toevertrouwen aan de griffie, een derde of aan de beslagene, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de beslagene, eventueel mits het stellen van een zekerheid.

Onder zekerheid wordt verstaan de storting van waarden door de beslagene of door een derde of de verbintenis van een derde als borg en dit voor een bedrag en op de wijze aanvaard door het OM of de OR. Indien wordt beslist tot het stellen van een zekerheid, is het in de praktijk aanbevolen een geldsom of een bankgarantie te aanvaarden.

Op het einde van de procedure, van zodra de beslagene of de derde in gebreke is gebleven om het in beslag genomen of tot zekerheid gestelde goed aan te bieden voor de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring wordt de zekerheid toegewezen aan de Staat of de verbintenis van de derde wordt eisbaar. Het OM stelt bij vordering het in gebreke blijven van de beslagene of de derde vast bij de rechtbank of het hof die de verbeurdverklaring heeft uitgesproken. De derde borgsteller wordt in zake geroepen. Het vonnis of arrest verklaart eveneens dat de zekerheid aan de Staat vervalt of dat de verbintenis van de derde eisbaar wordt.²²

De beslagene of de derde die zich ontdoet van de zaak waarvan hij het beheer heeft, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 507bis Sw.²³

4) *Vordering in kader van gerechtelijk onderzoek*

Indien het OM vaststelt dat zich in het kader van een gerechtelijk onderzoek een maatregel van waardevast beheer opdringt, kan het een vordering nemen tot teruggave tegen betaling van een geldsom of vervreemding op basis van artikel 61sexies, § 2 Sv. (zie MODEL nr. 3 OM – VORDERING teruggave/ vervreemding).

5) *Inlichten COIV van beslissing*

Het OM of de OR licht het COIV per e-mail in van de maatregel van waardevast beheer (bij bewaring in natura enkel indien zekerheid met storting van gelden bij COIV):²⁴

- ofwel van de beslissing **van zodra** deze **definitief** is geworden²⁵;
- ofwel (enkel de OR) van de beslissing uitvoerbaar bij voorraad.

Naargelang de maatregel worden volgende documenten overgemaakt aan het COIV:

- vervreemding:
 - o beslissing;
 - o toestemming vervreemding: zie MODEL nr. 4 OM – BRIEF kennisgeving COIV toestemming vervreemding. In geval van een betekening van de beslissing aan de belanghebbende (cf. artikel 28octies, § 3 Sv.)²⁶ wordt voorafgaand aan het

²² Art. 14, § 2 COIV-wet.

²³ Art. 14, § 3 COIV-wet.

²⁴ Art. 10, § 2 COIV-wet.

²⁵ Na het verstrijken van de beroepstermijn zoals voorzien in de artikelen 28octies, § 4 en 61sexies, § 4 Sv. indien een hoger beroep werd ingesteld.

²⁶ Een kennisgeving is enerzijds niet mogelijk indien de eigenaar niet kan worden geïdentificeerd of bij gebrek aan een gekend adres en anderzijds niet vereist indien de eigenaar zijn toestemming tot vervreemding heeft gegeven of heeft verzaakt aan zijn rechten.

- o versturen van de brief aan het COIV nagegaan of de beroepstermijn is verstreken en hoger beroep werd ingesteld en zo ja of het ingestelde hoger beroep werd verworpen en de vervreemding aldus definitief is geworden;
 - o bij een onroerend goed: een kopie van de hypothecaire staat en van de kennisgevingen aan de verschillende ingeschreven hypothecaire schuldeisers;
- teruggave tegen betaling van een geldsom en bewaring in natura met zekerheid van storting van gelden bij COIV:
 - o beslissing;
 - o stortingsbewijs van geldsom op bankrekening COIV.

6) Overdracht vermogensbestanddeel: KS aan politie

Door het overmaken van de toestemming tot vervreemding aan het COIV, stelt het OM of desgevallend de OR de vermogensbestanddelen ter beschikking van het COIV of, op zijn vraag, van de aangewezen lasthebber voor de verkoop ervan.

Het OM of de OR geeft, op vraag van het COIV, opdracht aan de politie om de vermogensbestanddelen over te dragen aan de lasthebber voor de verkoop ervan:

- Voor voertuigen en courante vermogensbestanddelen:
Het OM of de OR vordert, op vraag van het COIV, de politie om het vermogensbestanddeel over te dragen aan de territoriaal bevoegde FinShop.
 Voor voertuigen: zie MODEL nr. 5 KS tot overdracht voertuig aan FinShop.
- Zeer waardevolle, bijzondere of grote hoeveelheden vermogensbestanddelen :
 Het OM of de OR kan contact nemen met het COIV om de mogelijkheden tot uitvoering van de vervreemding te bespreken en de regeling van de overdracht ervan aan de door het COIV voor de verkoop aangeduide lasthebber (zie infra 4.2.1.2).

Het OM of de OR maakt alle nuttige documenten aan het COIV over die nodig zijn voor de vervreemding van het vermogensbestanddeel (bv. elke nuttig ontvangen informatie i.v.m. de schatting van het vermogensbestanddeel).

7) Na uitvoering vervreemding

Wanneer het COIV de bevoegde magistraat informeert over de **behaalde verkoopprijs** (zie infra 4.2.1.2) **voegt** deze de informatie **bij de procedurebundel** ter voorlegging aan de rechter ten gronde die zich over de eventuele verbeurdverklaring moet uitspreken²⁷.

In het geval van een verkoop van een onroerend goed, is het aanbevolen om het beslag op de verkoopprijs op te heffen en opdracht aan de notaris te geven om de hypothecaire schuldeisers te betalen en het resterende saldo over te maken aan het COIV. Op deze wijze kan de schuldenmassa niet verder toenemen en bijgevolg het resterende saldo niet afnemen zodat er mogelijk nog een saldo aan de Staat kan toekomen in het geval van een verbeurdverklaring. Het COIV zal hiertoe een brief sturen aan de bevoegde magistraat met in bijlage een model van opdrachtbrief aan de notaris die desgewenst kan worden ingevuld door de bevoegde magistraat.

4.2.1.2. Rol COIV

1) Uitvoeren vervreemding

Aanduiden lasthebber

²⁷ Indien de zaak niet wordt voorgelegd aan de rechtbank wordt de informatie enkel in de reservefile bijgehouden.

Na ontvangst van de toelating tot vervreemding staat het COIV in voor de vervreemding van de vermogensbestanddelen. Een mandaat tot verkoop wordt opgemaakt waarbij een beroep wordt gedaan op de volgende lasthebbers:²⁸

- voor roerende goederen: de Administratie van de Patrimoniumdiensten (FinShop – is de voornaamste lasthebber zodat deze vooral aan bod komt in de verdere toelichting);
- wanneer de aard of de hoeveelheid van de te verkopen roerende goederen het vereist en na akkoord van FinShop: een gespecialiseerde lasthebber (bv. een veilinghuis voor een waardevol kunstobject of zeer waardevolle juwelen);
- voor onroerende goederen: een notaris (is nu bepaald in de nieuwe COIV-wet, werd voordien in de praktijk ook wel al aangesteld - het verloop van de procedure is beschreven in artikel 13 COIV-wet).

Verkoopprijs

De verkoop van vermogensbestanddelen is openbaar, behalve indien bijzondere omstandigheden een onderhandse verkoop verantwoorden. De minimum te behalen verkoopprijs wordt bepaald in onderling overleg tussen het COIV en zijn lasthebber.²⁹ De organisatie van de verkoop wordt geregeld door de lasthebber die hiervoor verantwoordelijk is.

De kosten van de vervreemding, met inbegrip van de kosten veroorzaakt door de tussenkomst van de lasthebber, zijn ten laste van de koper.³⁰

Informeren OM/OR van behaalde verkoopprijs

Na de uitvoering van de vervreemding informeert het COIV de bevoegde magistraat over de behaalde verkoopprijs. Indien er een dringende vraag is om de verkoopprijs te kennen, kan de bevoegde magistraat steeds zelf reeds contact opnemen met het COIV.

Er dient rekening mee te worden gehouden dat er enige tijd kan verstrijken (enkele maanden) tussen het ontvangen van de toelating van vervreemding, de eigenlijke verkoop door FinShop, de storting van de verkoopprijs door de koper op de bankrekening van FinShop en vervolgens de doorstorting van de verkoopprijs van FinShop op de bankrekening van het COIV.

2) Beheer geldsommen na beslissing waardevast beheer

Het COIV staat in voor het verdere beheer van de geldsommen die op zijn bankrekening zijn gestort in het kader van een maatregel van waardevast beheer, met name de opbrengst van de vervreemde goederen, de betaalde geldsom bij een teruggave en de geldsom van een zekerheidsstelling.³¹ Deze geldsommen vallen dan onder het verplicht beheer van het COIV (zie infra 4.3.).

4.2.1.3. Rol politie

Nadat de politie, met het oog op de uitvoering van de vervreemding, van de bevoegde magistraat de opdracht heeft ontvangen tot overdracht van het vermogensbestanddeel aan de territoriaal bevoegde FinShop, **neemt de politie contact op met FinShop** om de overbrenging ervan praktisch te regelen. In het geval van een voertuig dienen de sleutels en de boorddocumenten ter beschikking te worden gesteld van FinShop.

²⁸ Art. 11, § 1 COIV-wet.

²⁹ Art. 11, §§ 2 en 3 COIV-wet.

³⁰ Art. 11, § 4 COIV-wet.

³¹ Art. 10, § 3 COIV-wet.

De praktische uitvoeringsmodaliteiten zijn geregeld in een protocol tussen het COIV en de bevoegde diensten van de FOD Financiën (Administratie van de Patrimoniumdiensten).

4.2.2. Verplicht binnen 3 maanden voor motorvoertuigen, vaartuigen en vliegtuigen

4.2.2.1. Rol OM - OR

De nieuwe COIV-wet voert een verplicht systeem in van waardevast beheer. Deze transportmiddelen zijn immers in sterke mate onderhevig aan snelle waardevermindering en de bewaring ervan in natura kan leiden tot hoogoplopende kosten (= gerechtskosten).

Na de inbeslagname van motorvoertuigen, vaartuigen en vliegtuigen beveelt het OM, of in voorkomend geval de OR, binnen een termijn van 3 maanden ofwel de teruggave ervan mits betaling van een geldsom ofwel de vervreemding.³²

- **Uitzondering:** bij specifieke omstandigheden eigen aan het dossier of aan het beslagen goed kan de behandelende magistraat beslissen om geen maatregel te bevelen. Bv. als het vermogensbestanddeel een belangrijk bewijselement is in een dossier en beschikbaar moet blijven voor een eventuele tegenexpertise.
- De beslissing tot waardevast beheer kan ook **worden uitgesteld** om het resultaat van een hangend strafrechtelijk kort geding af te wachten.

Voor de verdere te doorlopen stappen en modellen zie supra 4.2.1.1.

4.2.2.2. Rol COIV

Indien het OM of desgevallend de OR binnen de termijn van 3 maanden geen maatregel heeft genomen, stuurt het COIV na het verstrijken van de termijn een mail aan de bevoegde magistraat om dit te melden.

Wanneer het COIV vervolgens geen mededeling ontvangt dat dergelijke maatregel niet opportuun is of is uitgesteld of geen beslissing ontvangt binnen een termijn van 1 maand:

- van het OM: stuurt het COIV een melding aan de referentiemagistraat COIV van het bevoegde parket met deze melding;
- van de OR: stuurt het COIV een rappel aan de OR, met het bevoegde parket in kopie zodat het parket desgevallend een vordering kan nemen.

4.2.3. Niet-verzekerde voertuigen – rechtstreekse overdracht aan FinShop

4.2.3.1. Rol OM (verkeer)

De regeling van het waardevast beheer doet geen afbreuk aan de bijzondere procedure voor niet-verzekerde voertuigen geregeld bij de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.³³

Deze wet voorziet dat de eigenaar van een niet-verzekerd voertuig, die geen vrijwillige afstand doet van zijn voertuig, over een termijn van 30 dagen beschikt om de inbreuk te regulariseren. Binnen die termijn kan de overtreder om de opheffing van het beslag verzoeken nadat hij het

³² Art. 10, § 1, 3e lid COIV-wet.

³³ Art. 10, § 1, 3^e lid COIV-wet.

bewijs heeft geleverd dat alsnog een verzekeringsovereenkomst is afgesloten en de takelings- en stallingskosten zijn betaald.³⁴

Indien de eigenaar uitdrukkelijk vrijwillig afstand doet van zijn niet-verzekerd voertuig ten voordele van de Staat, of geen gevolg geeft aan het verzoek om zich te regulariseren (en impliciet de vrijwillige afstand wordt aangenomen), **of de eigenaar is niet gekend, wordt het voertuig rechtstreeks overgedragen ten voordele van de Staat aan FinShop** (zonder tussenkomst van het COIV). Op deze wijze wordt de louter administratieve tussenkomst van het COIV vermeden, dalen de stallingskosten en kunnen de politiediensten en de parketten deze dossiers sneller afhandelen.

4.2.3.2. Rol politie

Met het oog op de uitvoering van de overdracht **meldt de beslagleggende politiedienst het afgestane voertuig** (samen met de sleutels en de boorddocumenten) **aan bij de territoriaal bevoegde FinShop** en overlegt om de overbrenging ervan praktisch te regelen.

4.2.4. Van toepassing in kader van internationale samenwerking

Ten slotte is het OM, en in voorkomend geval de OR, volgens de nieuwe COIV-wet³⁵ ook verantwoordelijk voor vermogensbestanddelen die op het Belgisch grondgebied in beslag zijn genomen in uitvoering van een **klassiek rechtshulpverzoek**, met toepassing van de wet van 20 mei 1997 betreffende de internationale samenwerking inzake de tenuitvoerlegging van inbeslagnemingen en verbeurdverklaringen.³⁶ De regeling is geïnspireerd op en geldt tevens voor het **Europees bevroezingsbevel**.

De wet bepaalt dat **het OM of de OR de bevoegde gerechtelijke autoriteit in de verzoekende staat vooraf in kennis stelt van een beslissing van waardevast beheer**.³⁷ In de wet is niet voorzien op welke wijze dit dient te gebeuren. De volgende procedure wordt voorop gesteld. De kennisgeving gebeurt per brief, via het MODEL nr. 6 OM – BRIEF kennisgeving buitenlandse autoriteit beslissing waardevast beheer. Deze wordt rechtstreeks overgemaakt aan de bevoegde gerechtelijke autoriteit in de verzoekende staat (zie de contactgegevens in het rechtshulpverzoek of het EU-bevroezingsbevel).

Vanaf de kennisgeving beschikt de bevoegde gerechtelijke autoriteit in de verzoekende staat over een **termijn van drie maanden om eventuele opmerkingen of bezwaren i.v.m. de maatregel over te maken**. De uitvoering van de beslissing tot waardevast beheer wordt gedurende deze periode opgeschort. Indien de bevoegde gerechtelijke autoriteit in de verzoekende staat niet reageert of de bezwaren ongegrond worden geacht, laat de bevoegde magistraat de beslissing tot waardevast beheer uitvoeren, de gerechtskosten ten laste van de Belgische Staat lopen immers verder op (voor de verdere procedure met kennisgeving van de belanghebbenden en het COIV, zie supra 4.2.1.1).

Het bevoegde OM **stelt** ten slotte de bevoegde gerechtelijke autoriteit in de verzoekende staat **in kennis van het resultaat van de uitgevoerde beheersmaatregel** (zie MODEL nr. 7 OM – BRIEF kennisgeving buitenlandse autoriteit resultaat waardevast beheer).³⁸

³⁴ Art. 21, §§ 3 en 4 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

³⁵ Was reeds voorzien in de wet van 2003, maar werd geschrapt in 2006.

³⁶ Art. 10, § 1, 2e lid COIV-wet.

³⁷ Art. 10, § 1, 2e lid COIV-wet.

³⁸ Art. 10, § 1, 2e lid COIV-wet.

De modelbrieven zijn, naast de landstalen, in het Engels beschikbaar, zodat ze in één van deze talen kunnen worden verstuurd (zo kunnen mogelijkwerwijs kosten van vertaling worden vermeden).

4.3. Verplicht beheer – verplichte overdracht aan COIV

De volgende vermogensbestanddelen moeten verplicht worden overgedragen aan het COIV dat instaat voor het verplicht beheer ervan (artikel 3, 3° van de COIV-wet):³⁹

- 1) **in beslag genomen geldsommen**;
- 2) **getransfereerde creditsaldi** van in beslag genomen bankrekeningen;
- 3) **geldsommen die in plaats zijn getreden** van vermogensbestanddelen die het voorwerp uitmaakten van een maatregel van waardevervalst beheer;
- 4) **in beslag genomen virtuele valuta**.

Met de nieuwe COIV-wet is niet langer voorzien in een facultatief beheer, maar wel vanaf 1 juli 2018 in een verplicht beheer, enerzijds van getransfereerde creditsaldi van in beslag genomen bankrekeningen, opdat deze gelden in geval van een teruggave of een opheffing van het beslag zouden kunnen worden aangewend voor de aanzuivering van publieke schulden (cf. artikel 32 COIV-wet). Anderzijds geldt een verplicht beheer van virtuele valuta om een uniform, veilig en adequaat beheer ervan te faciliteren.

4.3.1. In beslag genomen geldsommen en creditsaldi van bankrekeningen

4.3.1.1. Door COIV beheerde valuta

De volgende 11 bij KB bepaalde courante valuta worden door het COIV beheerd⁴⁰ en moeten verplicht op zijn (multideviezen)bankrekening (thans bij ING) worden gestort:

1. Euro (EUR)
2. Amerikaanse dollar (USD)
3. Australische dollar (AUD)
4. Canadese dollar (CAD)
5. Britse pond (GBP)
6. Japanse yen (JPY)
7. Zwitserse frank (CHF)
8. Zweedse kroon (SEK)
9. Noorse kroon (NOK)
10. Deense kroon (DKK)
11. Zuid-Afrikaanse rand (ZAR)

Voor de euro kunnen zowel munten als bankbiljetten worden gestort. Voor de vreemde valuta betreffen dit enkel bankbiljetten.

Op de bankrekening van het COIV wordt geen storting aanvaard van:

- Munten van de bij KB bepaalde vreemde valuta en munten en biljetten van vreemde valuta die niet zijn opgenomen in het KB:
 - o deze worden ter griffie neergelegd;
 - o indien deze een hoge waarde (omgerekend in euro) vertegenwoordigen, kan de bevoegde magistraat ofwel het COIV verzoeken om een maatregel van

³⁹ Zie artn. 3, 3°, 7 §1, 1° en 15 COIV-wet.

⁴⁰ KB van 17 mei 2018 tot uitvoering van de artikelen 8, § 3 en 18, § 1, 2° van de wet van 4 februari 2018 houdende de opdrachten en de samenstelling van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring (BS 28 mei 2018). Voorheen waren de valuta opgenomen in bijlage van de omzendbrief COL nr. 7/2004. In het KB zijn de 10 valuta uit deze COL overgenomen, met toevoeging van 1 nieuwe valuta (zijnde de ZAR), rekening houdend met de diensten die de huisbankier van het COIV aanbiedt.

facultatief beheer te nemen (neerlegging in de kluizen van het COIV - zie infra 4.4) ofwel een omzetting in euro bevelen (zie hierna).

- **Nagemaakte of geschonden muntstukken en biljetten:**
Muntstukken en biljetten die volgens de beslagleggende overheid vermoedelijk vals zijn, worden ter controle overgemaakt aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van Valsheden – afdeling Valsmunterij (CDBV-M) van de algemene directie Gerechtelijke Politie van de Federale Politie. Indien deze effectief vals blijken te zijn, dienen ze te worden overgemaakt aan de Nationale Bank.⁴¹

Vreemde valuta worden niet op initiatief van de bevoegde magistraat of het COIV omgezet in euro.

4.3.1.2. Rol OM - OR

Het OM of de OR laat beslag leggen en laat, behoudens een andersluidende met redenen omklede beslissing, de in beslag genomen:⁴²

- **Geldsommen: onverwijld:**
storten door de beslagleggende politie of verbaliserende dienst op de bankrekening van het COIV.
- **Creditsaldi van bankrekeningen: binnen max. 3 maanden na de inbeslagname:**⁴³
overmaken door de financiële instelling aan het COIV. In de nieuwe COIV-wet is bepaald dat indien de financiële instelling, willens en wetens, weigert of nalaat de creditsaldi over te maken aan het COIV deze strafbaar is met een geldboete van 26 tot 10.000 euro.⁴⁴

Tenzij reeds voorzien in de bankvordering, kan het MODEL nr. 8 OM – **BESLISSING tot inbeslagneming van schuldvordering**⁴⁵ (onderdeel “rekening financiële instelling”) worden gebruikt. Het voorziet naast de inbeslagname van de creditsaldi op de (zicht-, termijn- of spaar)rekeningen (van de beslagene) bij de financiële instelling (als derde beslagene)⁴⁶, de overdracht van de creditsaldi door deze financiële instelling binnen een termijn van maximum 3 maanden door middel van een overschrijving naar de bankrekening van het COIV.

Het beslag zelf gebeurt dan door een schriftelijke kennisgeving van de beslissing tot inbeslagneming aan de derde-beslagene (overeenkomstig artikel 37, §§ 2-3 Sv. per aangetekende brief of PV van inbeslagneming). De beslagleggende magistraat kan:

- ofwel bij voorkeur hiertoe opdracht geven aan de bevoegde politiedienst door middel van MODEL nr. 9 OM – **KS tot uitvoering beslissing tot inbeslagneming van schuldvordering**;
- ofwel in dringende gevallen zelf de beslissing ter kennis brengen door middel van MODEL nr. 10 OM – **BRIEF tot kennisgeving beslissing tot inbeslagneming schuldvordering**.

⁴¹ Zie omzendbrief nr. COL 1/2013.

⁴² Art. 15, § 2 COIV-wet.

⁴³ In het geval van een bevrozing van een bankrekening (overeenkomstig 46quater, § 2 en 464/12, § 2 Sv.) wordt het creditsaldo niet overgeschreven naar de bankrekening van het COIV (het betreft slechts een tijdelijke blokkeringsmaatregel).

⁴⁴ Art. 15, § 2, 3^e lid COIV-wet.

⁴⁵ Beslag onder derden ten laste van de beslagene – artikel 37, § 2 Sv.

⁴⁶ Met inbegrip van de op het tijdstip van de kennisgeving van het beslag reeds verworven maar nog niet uitgekeerde intresten en de nog te vervallen intresten.

Vanaf de ontvangst van de kennisgeving mag de financiële instelling als derde-beslagene de geldsommen die het voorwerp zijn van het beslag niet meer uit handen geven (op straffe van toepassing van artikel 507, 1^e lid Sw.).

Binnen vijftien dagen na het beslag, is de financiële instelling als schuldenaar vervolgens gehouden om per aangetekende brief een verklaring te doen aan de beslaglegger van de sommen die het voorwerp zijn van het beslag (overeenkomstig artikel 1452 Ger.W.).⁴⁷ De hieraan verbonden kosten worden als gerechtskosten beschouwd.

In de mate van het mogelijke stuurt de bevoegde magistraat (of via opdracht aan de politie) een herinnering aan de financiële instelling indien deze nalaat het geld binnen 3 maanden over te schrijven naar de bankrekening van het COIV. Indien de financiële instelling alsnog **nalaat of weigert het geld over te schrijven**, is deze in overtreding met de wet en is een vervolging mogelijk door de bevoegde magistraat die het COIV hiervan in kennis stelt.

4.3.1.3. Rol politie

Geldsommen

Zoals bij elk beslag maakt de beslagleggende politiedienst een **PV van inbeslagneming** op waarin de inbeslaggenomen zaken worden vermeld. Het PV wordt ter ondertekening aan de beslagene aangeboden (overeenkomstig artikel 35 Sv.). Daarnaast wordt een **inventaris** van inbeslagneming opgemaakt met een opsomming van de aard en het aantal van de inbeslaggenomen valuta ("gele staat" - zie MODELLEN voor politie: inventaris inbeslagneming in bijlage 5). Een inventaris wordt opgemaakt per beslagene met vermelding van de identiteitsgegevens.

Vervolgens **stort** de beslagleggende politiedienst **onverwijld** de inbeslaggenomen **gelden op de bankrekening van het COIV** (zie supra 4.3.1.1 voor de valuta die worden beheerd door het COIV). Niet door het COIV beheerde vreemde valuta of muntstukken worden in principe ter griffie neergelegd (met opmaak van een "roze staat"). **Praktische instructies** voor de storting van geldsommen zijn bepaald in bijlage 6.

Van belang hierbij is het gebruik van het SIN-nummer (Single Identification number) zoals voorzien in het PACOS (Pièce A Conviction – OvertuigingsStuk) project dat reeds in gebruik is bij een aantal testsites. PACOS is een informaticatoepassing, ontwikkeld binnen de geïntegreerde politie en in samenwerking met justitie, om overtuigingsstukken te traceren doorheen de volledige "chain of custody". Ieder beslag of beslagen goed krijgt één uniek nationaal nummer (SIN-nummer – zelfklevende etiketten zijn voorzien met dit nummer en met een barcode) en is zo traceerbaar voor alle actoren doorheen de strafrechtsketen. Dit moet aan het COIV toelaten om gestorte inbeslaggenomen gelden op zijn bankrekening dadelijk te identificeren (het COIV beschikt immers geregeld over onvoldoende informatie voor het kunnen koppelen van stortingen van geldsommen aan de desbetreffende dossiers en dient dit dan nog op te vragen).

Na storting van de geldsommen maakt de beslagleggende politiedienst deze documenten over aan de bevoegde magistraat, evenals een **afschrift** van de **inventaris** ("gele staat") en het **stortingsbewijs** (beiden voorzien van het etiket met SIN-nummer en het (volledig) notitienummer) **per e-mail aan het COIV**.

Creditsaldi van bankrekeningen

⁴⁷ Zie artn. 1451-1453 Ger.W.

De beslagleggende politiedienst voert de beslissing tot inbeslagneming van het OM of de OR uit door het verrichten van een schriftelijke kennisgeving aan de derde-beslagene (overeenkomstig artikel 37, §§ 2-3 Sv. per aangetekende brief of PV van inbeslagneming).

Na ontvangst van de verklaring van derde-beslagene maakt de beslagleggende politiedienst deze documenten over aan de bevoegde magistraat, evenals een **afschrift** van de **inventaris** ("gele staat") en de **verklaring van derde-beslagene** met vermelding van de creditsaldi (beiden voorzien van het etiket met SIN-nummer en het (volledig) notitienummer) **per e-mail aan het COIV**. De **praktische instructies** voor de inbeslagneming van creditsaldi zijn opgenomen in bijlage 6.

4.3.1.4. Rol COIV

Van zodra de geldsommen en de creditsaldi zijn gestort op de bankrekening van het COIV, staat het COIV in voor het verplicht beheer ervan.

4.3.2. Geldsommen in plaats getreden na maatregel van waardevast beheer

Van zodra de geldsommen in het kader van een maatregel van waardevast beheer zijn gestort op de bankrekening van het COIV (zie supra 4.2), staat het COIV in voor het verplicht beheer ervan.

4.3.3. In beslag genomen virtuele valuta

Met de nieuwe COIV-wet staat het COIV in voor het verplicht beheer van virtuele valuta. Gezien deze in volle ontwikkeling zijn, bepaalt de COIV-wet niet op welke wijze het beheer ervan dient te gebeuren.

4.3.3.1. Rol OM, OR en politie

De werkgroep virtuele valuta van het Expertisenetwerk Cybercrime heeft een **handleiding virtuele valuta** en een **formulier met praktische instructies voor de politie** uitgewerkt voor de inbeslagneming en de verplichte overdracht aan het COIV van virtuele valuta. Deze zullen worden rondgestuurd aan de referentiemagistraten cybercrime en de politie. Indien zich nieuwe ontwikkelingen voordoen i.v.m. de virtuele valuta of de mogelijkheden van het beheer ervan, zullen deze worden geactualiseerd.

Er dient contact te worden opgenomen met DJSOC/FCCU indien de desbetreffende inbeslagneming niet mogelijk is volgens de huidige richtlijnen.

4.3.3.2. Rol COIV

Het COIV staat in voor het beheer (het opslaan) en de verkoop (vervreemding) van virtuele valuta. Voor de opslag beschikt het COIV (thans) over een zogenaamde "ledger wallet", een soort van USB-stick die adressen genereert voor bepaalde virtuele valuta zoals bitcoins.

Verder kan het COIV een beroep doen op een gespecialiseerde lasthebber, zowel voor de opslag als de verkoop.⁴⁸ Daarbij zal rekening worden gehouden met de veiligheidswaARBorgen die door de lasthebber kunnen worden geboden en met de vijfde EU-anti-witwasrichtlijn van 30 mei 2018 die regels voorziet waaraan platforms en instellingen voor het wisselen van virtuele valuta zullen moeten voldoen.

⁴⁸ Opgelet overeenkomstig artikel 11, § 4 COIV-wet zijn de kosten van vervreemding, met inbegrip van de kosten veroorzaakt door de tussenkomst van de lasthebber, ten laste van de koper.

4.4. Facultatief beheer

Het beheer van andere roerende en onroerende goederen die een gespecialiseerd beheer vereisen en die niet het voorwerp uitmaken van een maatregel van verplicht beheer vallen onder het facultatief beheer door het COIV (art. 3, 4° van de COIV-wet).⁴⁹

Er kan worden opgemerkt dat de beheerskosten worden beschouwd als gerechtskosten.

4.4.1. Voor welke vermogensbestanddelen

In de praktijk kan het gaan om **waardevolle goederen**, zoals juwelen, goudstaven, diamanten, kunstwerken, enz. die dan voornamelijk in de kluizen van het COIV worden neergelegd en bewaard.

Voor effecten hangt het beheer van het COIV af van de aard ervan:

- *Gedematerialiseerde effecten:*
Als richtlijn geldt dat hiervoor geen beroep wordt gedaan op het facultatief beheer door het COIV, maar dat de financiële instellingen bij wie de effecten in beslag werden genomen hier verder blijven voor instaan, onder verantwoordelijkheid van het OM of de OR. Op deze wijze ontvangt de beslagene van zijn financiële instelling verder informatie over zijn effectendossier en kan hij alle nuttige maatregelen voorstellen aan de behandelende magistraat (bijvoorbeeld de vervreemding via het COIV van aandelen die getroffen zijn door dalende beurskoersen). Tevens blijven de beheerskosten (bewaarlonen) ten laste van de beslagene.
- *Papieren effecten:*
Die niet in elektronische vorm voorhanden zijn (bijvoorbeeld buitenlandse waardepapieren) worden neergelegd ter griffie. indien deze een hoge waarde (omgerekend in euro) vertegenwoordigen, kunnen deze in de kluizen van het COIV worden neergelegd en bewaard.

4.4.2. Rol COIV

Het COIV staat in voor de bewaring of alle andere daden van beheer verricht door ofwel het COIV zelf ofwel door een door hem aangestelde beheerder of lasthebber.⁵⁰ Het betreft voornamelijk de neerlegging en de bewaring van vermogensbestanddelen in de kluizen van het COIV bij de huisbankier.

In het geval van vervreemding door de bevoegde magistraat van vermogensbestanddelen toevertrouwd aan het facultatief beheer van het COIV, wordt de opbrengst van de verkoop ervan verder verplicht beheerd door het COIV tot aan de beslissing van de bevoegde magistraat over de bestemming ervan.⁵¹

4.4.3. Rol OM – OR: verzoek tot beheer aan COIV

⁴⁹ Artn. 3, 4° en 7, § 1, 2° COIV-wet.

⁵⁰ Art. 16, §§ 2-4 COIV-wet. De derden die tussenkomen treden op onder het gezag van het COIV en in overeenstemming met de schikkingen getroffen met het OM of de OR. Nieuw is dat het COIV afzonderlijke overeenkomsten kan afsluiten met deze derden. Zoals bijvoorbeeld een overeenkomst met een museum voor de bewaring van kunstwerken.

⁵¹ Art. 16, § 5 COIV-wet.

Het OM of de OR kan het beheer van in beslag genomen vermogensbestanddelen toevertrouwen aan het COIV na zijn voorafgaand akkoord.⁵²

- Indien het **COIV** het beheer **aanvaardt** van deze vermogensbestanddelen, draagt het de verantwoordelijkheid voor het beheer tot aan de beslissing omtrent de bestemming ervan door de bevoegde magistraat.
- Indien het **COIV** het verzoek tot beheer **weigert** van het OM, kan de verzoekende korpschef van het OM zijn verzoek voorleggen aan de procureur-generaal die belast is met Ecofinfisc zaken. De procureur-generaal beslist na overleg met het COIV welk gevolg aan het verzoek wordt gegeven.

Indien het facultatief beheer een neerlegging in de kluizen van het COIV betreft, zal in de praktijk de beslagleggende politiedienst het verzoek van het OM of de OR overmaken aan de verbindingsofficieren van de politie bij het COIV.

4.4.4. Rol politie: procedure neerlegging/uthaling kluizen COIV

Voor een neerlegging in de kluizen van het COIV bij de huisbankier neemt de beslagleggende politiedienst, op verzoek van de bevoegde magistraat, contact op met de verbindingsofficieren van de politie bij het COIV om een afspraak te maken om ter plaatse te gaan.

De beslagleggende politiedienst is verantwoordelijk voor het vermogensbestanddeel tot aan de overdracht ervan in een verzegelde keepsafe beslagzak (met bijhorende “blauwe staat”, voorzien van het etiket met SIN-nummer en het (volledig) notitienummer) aan de verbindingsofficieren van de politie bij het COIV. Het COIV staat vanaf dan in voor de bewaring van het vermogensbestanddeel in de kluis.

Indien bij rechterlijke beslissing tot een teruggave of door het OM of de OR tot een opheffing van het strafbeslag van het vermogensbestanddeel is beslist, dient deze plaats te vinden binnen de twee maanden na de kennisgeving aan het COIV van de uitvoerbare beslissing door het OM of de rechter (informatie verstrekt door een raadsman geldt niet als officiële kennisgeving - zie verder infra 6.1).

De beslagleggende politiedienst neemt hiertoe contact op met de verbindingsofficieren van de politie bij het COIV voor een afspraak ter plaatse. Van zodra de verbindingsofficieren van de politie bij het COIV de verzegelde keepsafe beslagzak aan de beslagleggende politiedienst overhandigen, staat deze laatste in voor de overdracht ervan aan de begunstigde en de ontzegeling van de verzegelde keepsafe beslagzak in diens aanwezigheid.

De **praktische instructies** voor het neerleggen van vermogensbestanddelen in de kluizen van het COIV zijn opgenomen in bijlage 6.

4.5. Terbeschikkingstelling van politiediensten

Ten slotte kunnen vermogensbestanddelen, die het voorwerp hebben uitgemaakt van een uitvoerbare beslissing tot vervreemding door de bevoegde magistraat, ter beschikking worden gesteld van de federale politie.

De nieuwe COIV-wet heeft de bestaande regeling op een aantal punten hervormd.⁵³ Zo is het voorafgaand akkoord van de magistraat die de vervreemding toestond niet langer vereist. De

⁵² Art. 16, § 1 COIV-wet. Nieuw is de voorziene arbitrageprocedure bij de procureur-generaal belast met Ecofinfisc zaken.

⁵³ Art. 17 COIV-wet.

directeur van het COIV kan vanaf nu, voor de duur die hij bepaalt, autonoom beslissen of de terbeschikkingstelling van de federale politie van een vermogensbestanddeel opportuun is.

4.5.1. Wettelijke voorwaarden

Vermogensbestanddelen kunnen overeenkomstig artikel 17, § 1, 1°-4° COIV-wet onder de volgende **voorwaarden** ter beschikking worden gesteld indien⁵⁴:

- hetzij eigendom zijn van de verdachte, of de eigenaar kan niet worden geïdentificeerd of bereikt, hetzij ter beschikking werden gesteld van een criminele organisatie;
- het een onderzoek betreft naar misdrijven gepleegd in het kader van een criminele organisatie of feiten die voorkomen op de “taplijst” (artikel 90ter Sv.);
- nuttig zijn ter bestrijding of voorkoming van deze misdrijven;
- de politie nog niet, of in onvoldoende mate over soortgelijke vermogensbestanddelen beschikt.

In beginsel komen alle vermogensbestanddelen in aanmerking voor een terbeschikkingstelling, dit is niet gelimiteerd in de COIV-wet. In de praktijk betreffen het voornamelijk voertuigen. Er kan worden opgemerkt dat de regeling inzake infiltratie het gebruik niet toelaat van in beslag genomen geldsommen voor operationele doeleinden (bijvoorbeeld als toongeld (“flash-roll”) bij een pseudokoop).⁵⁵

4.5.2. Rol COIV: beslissing terbeschikkingstelling

De directeur van het COIV neemt autonoom de beslissing tot terbeschikkingstelling van het vermogensbestanddeel.⁵⁶ Het COIV zal vooraf contact opnemen met de magistraat die de toelating had verleend voor de vervreemding ervan om af te toetsen of voldaan is aan de voorwaarden tot een terbeschikkingstelling. Vervolgens brengt het COIV zijn beslissing ter kennis van deze magistraat. De directeur van het COIV laat een beschrijving van de staat van het goed opmaken en bepaalt de waarde ervan voor het vermogensbestanddeel in gebruik wordt genomen, evenals bij de beëindiging van de terbeschikkingstelling.

Vanaf dan wordt de tenuitvoerlegging van de vervreemdingsbeslissing geschorst tot de beëindiging van de terbeschikkingstelling.

4.5.3. Interne procedure bij politie

De federale politie bepaalt aan welke dienst van de federale of lokale politie het vermogensbestanddeel ter beschikking wordt gesteld, met uitzondering van de politie eenheid die het vermogensbestanddeel in beslag heeft genomen.⁵⁷

Het COIV zal het bestaande protocolakkoord met de federale politie actualiseren.

5. BEHEER VAN GEGEVENS MET BETREKKING TOT VERMOGENSBESTANDELEN

⁵⁴ De nieuwe regeling vereist niet langer dat de politie het ter beschikkingstelling gestelde goed enkel mag gebruiken op een wijze die de bruikbaarheid als bewijsmateriaal à charge of à decharge niet onmogelijk maakt (art. 9bis, § 1, 5° COIV-wet van 26 maart 2003.)

⁵⁵ Zie Wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, *Parl. St. Kamer* 2013-2014, nr. 3149/1, 93.

⁵⁶ Art. 17, § 5 COIV-wet.

⁵⁷ Art. 17, §§ 2 en 3 COIV-wet.

Het COIV verzamelt, beheert en verwerkt alle informatie over in beslag genomen en verbeurdverklarde vermogensbestanddelen die nuttig en noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn wettelijke opdrachten.

De informatie wordt opgeslagen in een databank. In artikel 18, § 2 COIV-wet is de toegang tot de gegevens van de databank geregeld. Zo hebben onder meer het OM en de OR, de politiediensten en de griffies van de hoven en rechtbanken en de secretariaten van de parketten en arbeidsauditoraten toegang, in zoverre zij de gegevens nodig hebben voor de uitoefening van hun reglementaire, wettelijke of internationaalrechtelijke opdrachten. Er mag geen informatie worden meegedeeld die van aard is om een invloed te hebben op lopende gerechtelijke dossiers zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de magistraat van het OM of de OR die het dossier behandelt.

Op dit ogenblik wordt binnen het COIV een nieuwe IT-applicatie – Navision – ontwikkeld voor het beheer van de gegevens. In een eerste fase wordt het boekhoudkundige luik ontwikkeld om een boekhoudkundige verwerking van de basisactiviteiten van het COIV te faciliteren, in een tweede fase zal het luik elektronisch dossierbeheer worden uitgewerkt. In deze fase zal worden nagegaan of het technisch mogelijk is om aan de justitiële actoren die volgens de wet toegang hebben tot de databank, een overzicht te geven van de vermogensbestanddelen die in het kader van een dossier in beslag zijn genomen en van de navolgende beslissingen.

5.1. Aanmelding door politie, bijzondere inspectiediensten, OM, OR en griffie

De databank van het COIV wordt gevoed door informatie die de verschillende actoren in de strafrechtssketen bij het COIV aanmelden.

In bijlage 2 in **SCHEMA aanmelden bij COIV is weergegeven welke gegevens volgens de COIV-wet verplicht moeten worden aangemeld bij het COIV:**

- WAT: de inbeslaggenomen vermogensbestanddelen, navolgende beslissingen en verbeurdverklaringen;
- DOOR WIE: de politie, de bijzondere inspectiediensten, het OM, de OR of de griffie;
- HOE: de gegevens moeten worden overgemaakt door middel van daartoe voorziene modellen;
- WANNEER: de wet bepaalt dat de aanmelding “onverwijld” gebeurt⁵⁸, in het schema zijn concrete termijnen voorzien.

Alle kennisgevingen aan het COIV dienen per e-mail te gebeuren.

Naast de verplichte aanmeldingen, voorziet de COIV-wet nog dat alle betrokken diensten in de strafrechtssketen kosteloos op vraag van het COIV alle beschikbare inlichtingen verstrekken indien deze nuttig zijn voor de uitvoering van zijn wettelijke opdrachten.⁵⁹

5.2. Geen bestemming vermogensbestanddeel: evocatieprocedure COIV

Indien de behandelende magistraat geen definitieve bestemming heeft gegeven aan een vermogensbestanddeel voorziet de COIV-wet, met het oog op een efficiënte afhandeling van

⁵⁸ Art. 19, §§1 en 2 COIV-wet.

⁵⁹ Art. 20 COIV-wet. Dit geldt tevens voor de bevoegde ambtenaren van de FOD Financiën en diensten van de FOD Justitie die belast zijn met de invordering van verbeurdverklaring. Met name de dienst internationale samenwerking in strafzaken van de FOD Justitie (“centrale autoriteit”) die belast is met de behandeling van in- of uitgaande rechtshulpverzoeken die de inbeslagneming van vermogensbestanddelen en de tenuitvoerlegging van verbeurdverklaringen beogen.

dossiers en in het belang van de rechtszekerheid, dat de directeur van het COIV na voorafgaand bericht aan de magistraat in twee situaties deze bestemming zelf kan bepalen:⁶⁰

1) Geen kennisgeving na sepot van het strafonderzoek:

Als het OM het dossier seponeert en nalaat om binnen een termijn van 1 maand⁶¹ het COIV in te lichten over de bestemming die aan door het COIV beheerde vermogensbestanddelen is gegeven.

2) Geen uitspraak in het vonnis of arrest:

Wanneer de rechtbank of het hof geen uitspraak deed over de bestemming van door het COIV beheerde geldsommen en het OM⁶² nadien nalaat een beslissing hierover te nemen of nalaat het COIV hiervan in kennis te stellen.

De wet vermeldt enkel geldsommen, gezien de wetgever deze regeling heeft voorzien onder meer omwille van de rechtszekerheid, zal deze regeling ook worden toegepast op andere vermogensbestanddelen die het COIV beheert en waaraan geen bestemming werd gegeven (bv. waardevolle goederen bewaard in de bankkluisen).

De volgende **procedure voor een voorafgaandelijk bericht aan het OM** wordt voorop gesteld (deze praktijk werd reeds gehanteerd voorafgaand aan de regeling in de nieuwe COIV-wet):

- na het verstrijken van een termijn van 1 maand (na sepot of uitspraak) stuurt het COIV een e-mail aan het bevoegde OM waarin de directeur meedeelt dat hij zelf een bestemming zal geven aan het door het COIV beheerde vermogensbestanddeel tenzij andersluidende beslissing van het OM;
- indien het COIV na het verstrijken van een termijn van 1 maand vanaf zijn bericht geen andersluidende beslissing ontvangt, geeft de directeur van het COIV de bestemming aan het vermogensbestanddeel.

Zolang de beslissing van het COIV niet is uitgevoerd, kan hierop worden terug gekomen. Het OM kan, bv. bij complexe dossiers, aan het COIV steeds melden dat het dossier nog verder moet worden geconsulteerd en ze nadien het COIV in kennis zullen stellen (indien het COIV binnen 6 maanden geen reactie ontvangt, zal deze een herinnering sturen). Indien het zeer waardevolle vermogensbestanddelen betreft, zal het COIV alvorens een schriftelijk bericht te versturen eerst informeel contact opnemen met het bevoegde OM.

De directeur zal de volgende **bestemming** geven aan de vermogensbestanddelen (zie infra 6.1):

- geldsommen:
 - o opheffing van het beslag met vrijgave aan de beslagene, na toepassing van de wettelijke schuldvergelijking;
 - o in voorkomend geval de overdracht van de gelden aan de Deposito- en Consignatiekas;
- andere vermogensbestanddelen:
 - o opheffing van het beslag met vrijgave aan de beslagene;
 - o indien de goederen bij equivalent in beslag zijn genomen om te dienen als onderpand: geen onmiddellijke vrijgave, maar handhaving van het beslag zodat de FOD Financiën er een burgerlijk beslag kan op leggen ter uitvoering van de verbeurdverklaring.⁶³

⁶⁰ Art. 19, § 3, 2^e lid en § 4 COIV-wet.

⁶¹ Termijn voorzien in art. 19, § 3 COIV-wet.

⁶² Indien de rechter geen uitspraak doet over inbeslaggenomen goederen behoort de beslissing dienaangaande tot de maatregelen van tenuitvoerlegging van de vonnissen en arresten, die het openbaar ministerie zelf kan en moet gelasten met het oog op de latere teruggave van het goed aan de persoon in wiens handen het beslag werd gelegd (Cass. 6 oktober 2010, AR. P.10.0723.F).

⁶³ Cass. 14 februari 2017, AR P.16.1099.N.

6. UITVOERING VAN GERECHTELIJKE BESLISSINGEN

Het COIV voert de gerechtelijke beslissingen uit i.v.m. door het COIV beheerde vermogensbestanddelen, enerzijds de teruggave en de opheffing van het strafbeslag en anderzijds de verbeurdverklaring.

6.1. Uitvoering van teruggave en opheffing van strafbeslag

6.1.1. Rol OM, OR en griffie

De griffie stelt het COIV in kennis van elke gerechtelijke beslissing tot teruggave en het OM en de OR van elke beslissing tot opheffing van het strafbeslag⁶⁴ van door het COIV beheerde vermogensbestanddelen (zie supra 5.1 en schema in bijlage 2). Wanneer de rechtbank of het hof geen uitspraak deed over de bestemming van door het COIV beheerde vermogensbestanddelen, komt het aan het OM toe om hierover een beslissing te nemen (zie ook supra 5.2).

De griffie maakt bij een teruggave het vonnis of arrest over aan het COIV door middel van het bijgevoegde MODEL GRIFFIE – FORMULIER aanmelding bij COIV.

Het OM of de OR maakt zijn beslissing tot opheffing van het strafbeslag over aan het COIV, het OM gebruikt hiervoor de bijgevoegde brief (zie MODEL nr. 11 OM – BRIEF tot opheffing strafbeslag aan COIV). Om een snelle vrijgave van de in beslag genomen geldsommen en goederen mogelijk te maken, dient het COIV over de volgende gegevens te beschikken:

- een volledige identificatie van de begunstigde (naam, voornaam, geboortedatum, indien beschikbaar het rijksregisternummer (uittreksel uit rijksregister kan in bijlage worden gevoegd) of het KBO-nummer);
- indien beschikbaar (in het verhoor van de politie kan hiernaar worden gevraagd en kan in bijlage worden gevoegd): (desgevallend) nummer van de bankrekening van de begunstigde of indien storting aan zijn advocaat de derdenrekening van zijn advocaat, het e-mailadres en het telefoonnummer.

Indien de begunstigde (of zijn raadsman) na de kennisgeving aan het COIV vragen heeft omtrent de teruggave, dient deze te worden doorverwezen naar het COIV (kan per e-mail contact opnemen met het COIV).

6.1.2. Rol COIV

6.1.2.1. Wettelijke termijn van 2 maanden voor uitvoering teruggave

In de nieuwe COIV-wet is bepaald dat het COIV verplicht is om uiterlijk **binnen twee maanden** na de kennisgeving van de uitvoerbare beslissing tot teruggave over te gaan tot de door de rechter of het OM bevolen teruggave.⁶⁵ De wet voorziet niet in een uitdrukkelijke sanctie als het COIV de termijn overschrijdt.

Deze wettelijke termijn is niet van toepassing op:

⁶⁴ In de COIV-wet is voor de beide gevallen de term “teruggave” gebruikt, dus ook voor een beslissing tot opheffing van het strafbeslag door het OM en de OR. Wanneer de term teruggave hierna wordt gebruikt, slaat deze op de beide gevallen.

⁶⁵ Art. 23 COIV-wet.

- de verbeurdverklaring met teruggave of toewijzing aan de burgerlijke partij (artikel 43bis Sw.);
- de opheffing van het strafbeslag zoals beslist door de directeur van het COIV bij gebreke aan een beslissing van het OM (artikel 19 COIV-wet - zie supra 5.2).

De termijn van twee maanden **begint te lopen na de kennisgeving**, zijnde vanaf de dag van het versturen van de e-mail met de uitvoerbare beslissing tot teruggave aan het COIV door de griffie, het OM of de OR (informatie verstrekt door de raadsman geldt niet als officiële kennisgeving).

Een **verlenging** van de basistermijn **met 1 maand** is mogelijk op gemotiveerd verzoek van een publieke schuldeiser om aan het COIV alle nuttige informatie te kunnen meedelen die de publieke schuldvordering staft.

Daarnaast is een **schorsing** van deze termijnen mogelijk als de wet voorziet in **bewarende maatregelen** met een schorsend effect t.a.v. de beslissing tot teruggave, bijvoorbeeld:

- een belanghebbende derde deed verzet tegen de teruggave van de in beslag genomen goederen aan de beslagene op grond van het KB nr. 260 van 24 maart 1936;
- een private of publieke schuldeiser van de begunstigde heeft beslag gelegd op de betrokken goederen of gelden;
- de bevoegde buitenlandse autoriteiten hebben in een strafzaak bij rechtshulpverzoek beslag laten leggen op de betrokken goederen en geldsommen.

Hierna worden kort de stappen weergegeven die het COIV doorloopt alvorens over te gaan tot een teruggave. Indien het COIV nog niet in kennis werd gesteld van het bankrekeningnummer van de begunstigde (of desgevallend van zijn advocaat), zal het COIV dit opvragen bij de begunstigde (eveneens indien het geen recente informatie betreft).

6.1.2.2. Informatie-uitwisseling m.b.t. publieke schulden en wettelijke schuldvergelijking

Na de kennisgeving van de beslissing tot teruggave gaat het COIV onverwijld over tot het informeren en het bevragen van de publieke schuldeisers om na te gaan of het de terug te geven gelden kan compenseren met publieke schulden van de begunstigde.⁶⁶

De nieuwe COIV-wet breidt dit uit tot overheidsdiensten in andere EU-lidstaten die belast zijn met de invordering van sociale en fiscale schulden.⁶⁷ Indien de behandelende magistraat in het strafdossier over nuttige inlichtingen beschikt over publieke schulden van de begunstigde in andere EU-lidstaten, is het aangewezen om deze bij de kennisgeving van de opheffing van het strafbeslag te voegen.

Het is dan de bevoegdheid van het COIV om ambtshalve en zonder verdere formaliteiten de terug te geven geldsommen van de begunstigde desgevallend aan te wenden voor de betaling van zijn publieke (fiscale en sociale) schulden⁶⁸ (bv. penale boeten, verbeurdverklaarde geldsommen, gerechtskosten en belastings- en sociale zekerheidsschulden), met inbegrip van buitenlandse publieke schulden. Het betreft de wettelijke schuldvergelijking, voorheen opgenomen in artikel 16bis COIV-wet 2003, nu in artikel 32, § 2 nieuwe COIV-wet. De regeling is ook van toepassing op de verbeurdverklaring met teruggave of toewijzing aan de burgerlijke partij, met name worden voorafgaand aan de teruggave of toewijzing de geldsommen eerst aangewend voor de betaling van de publieke schulden van de burgerlijke partij.

⁶⁶ Art. 23 en 32, § 1 COIV-wet.

⁶⁷ Art. 32, § 1, 2^e lid COIV-wet.

⁶⁸ Schulden zowel bij de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten, alsook de inningsinstellingen van de sociale zekerheidsbijdragen.

6.1.2.3. Toekenning van intresten

Bij teruggave van de door het COIV beheerde geldsommen is wettelijk voorzien dat deze worden verhoogd met intresten gegenereerd op de bankrekening van het COIV.⁶⁹ Dit geldt niet bij een verbeurdverklaring (al dan niet met toewijzing aan de burgerlijke partij).

Het COIV berekent de intresten aan de hand van een eigen applicatie.⁷⁰ De gehanteerde rentevoet is deze van de huisbankier van het COIV, in functie hiervan zullen al dan niet intresten worden uitgekeerd.

6.1.2.4. Niet identificeerbare of onbereikbare begunstigde: consignatie bij DCK

Indien de identificatie van de begunstigde niet mogelijk is (beslag ten laste van een onbekende), de begunstigde onbereikbaar is⁷¹, de begunstigde (of zijn raadsman) niet reageert of weigert de nodige betalingsgegevens mede te delen, zal het COIV de teruggave uitvoeren door consignatie van de gelden bij de Deposito-en Consignatiekas.⁷²

6.2. Uitvoering van verbeurdverklaringen

6.2.1. Rol griffie

De griffie stelt, naast de FOD Financiën, het COIV in kennis van elke gerechtelijke beslissing tot verbeurdverklaring (rechtstreeks van het vermogensbestanddeel of bij equivalent) (zie supra 5.1 en schema in bijlage 2).

6.2.2. Rol OM: overdracht verbeurdverklaarde voertuigen

In geval een voertuig nog niet werd vervreemd na de inbeslagname of door de rechter niet tot een teruggave werd beslist, is in de COIV-wet bepaald dat na een in kracht van gewijsde gegane beslissing van verbeurdverklaring van een voertuig het OM de politie belast met het overbrengen van het voertuig ervan naar de FOD Financiën (de nieuwe COIV-wet heeft een § 2/1 ingevoegd in artikel 197bis Sv.).

Het OM dient een PV van overdracht over te maken aan de territoriaal bevoegde FinShop. De stallingskosten zijn gerechtskosten tot aan de overdracht aan de FinShop.

6.2.3. Rol politie: overdracht verbeurdverklaarde voertuigen

Nadat de politie van de bevoegde magistraat de opdracht heeft ontvangen tot overdracht van het voertuig aan de territoriaal bevoegde FinShop, neemt de politie contact op met FinShop om de overbrenging ervan praktisch te regelen.⁷³

6.2.4. Rol COIV

6.2.4.1. Coördinatie van tenuitvoerlegging

⁶⁹ Art. 9 COIV-wet.

⁷⁰ Voor wat de berekening van de intresten betreft verwijst de COIV-wet naar de wetgeving die het statuut van de Deposito- en Consignatiekas regelt.

⁷¹ Bv. bij gebrek aan gekende of gekozen verblijfplaats in België of het buitenland, of overleden zonder gekende rechthebbenden.

⁷² Zie voor een uitgebreide toelichting: omzendbrief nr. COL 13/2012. Indien de gelden niet op rechtmatige wijze worden opgeëist, vervallen deze na de wettelijke verjaringstermijn van (thans) 30 jaar aan de Staat.

⁷³ Art. 197bis Sv.

Het COIV coördineert de tenuitvoerlegging van de vonnissen en arresten tot verbeurdverklaring.⁷⁴ De invordering wordt namens het OM uitgeoefend door de bevoegde ambtenaar van de FOD Financiën en volgens de aanwijzingen van de directeur van het COIV.⁷⁵

In het geval van een verbeurdverklaring van door het COIV beheerde geldsommen maakt het COIV deze geldsommen over aan de FOD Financiën voor de invordering ervan.

6.2.4.2. Solvabiliteitsonderzoeken

Het COIV kan, op vraag van het OM of de FOD Financiën, de solvabiliteit van de veroordeelde onderzoeken om de haalbaarheid van een effectieve tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring te beoordelen, door onder meer:⁷⁶

- het vorderen van de mededeling van alle nuttige inlichtingen van alle administratieve diensten van de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten en van de lokale besturen en overheidsbedrijven, met inbegrip van de Cel voor financiële informatieverwerking, evenals van ondernemingen ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- het bevragen van het Centraal Aanspreekpunt (CAP) van de Nationale Bank van België (het COIV heeft kosteloze toegang). Het OM kan hiertoe het **MODEL nr. 12 OM – FORMULIER bevraging CAP door COIV** mailen naar het COIV;
- het openen van een bancaire onderzoek bij onvoldoende informatie;
- het belasten van de politiediensten met een onderzoek.

6.2.4.3. Strafrechtelijke uitvoeringsonderzoeken

Ten slotte kan met het oog op een effectieve tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring een strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek (SUO) worden opgestart waarbij het COIV op verzoek van de bevoegde magistraat:

- ofwel bijstand kan verlenen bij het SUO gevoerd door de bevoegde magistraat (bv. door het openen van een solvabiliteitsonderzoek voor het bevragen van het CAP (zie hierboven) of door het versturen van een bevraging naar het EU ARO-platform of het internationaal CARIN-netwerk i.v.m. de vermogensbestanddelen van de betrokkene (zie infra 8.1);
- ofwel bij delegatie zelf het SUO kan voeren, op verzoek van de bevoegde magistraat of op voorstel van de directeur van het COIV.⁷⁷

Dossiers kunnen bij het COIV worden aangemeld voor bijstand of delegatie door middel van het **MODEL nr. 13 OM – FORMULIER aanmelden SUO bij COIV**.

Voor een meer gedetailleerde toelichting van het SUO kan worden verwezen naar de omzendbrief nr. COL 14/2014 betreffende de wetten van 11 februari 2014 houdende diverse maatregelen ter verbetering van de invordering van de vermogensstraffen en de gerechtskosten in strafzaken (SUO-wet).

⁷⁴ Art. 7, § 3, 1° COIV-wet.

⁷⁵ Art. 197bis Sv. Het COIV kan onder meer opdracht geven aan de FOD Financiën om een definitieve rechterlijke beslissing die een onroerend goed verbeurdverklaard kosteloos te laten overschrijven op het hypotheekkantoor. Voor het instellen van een vordering in rechte is voorzien dat de FOD Financiën overleg pleegt met het COIV.

⁷⁶ Art. 21-22 COIV-wet. De nieuwe COIV-wet heeft enkele preciseringen aangebracht aan de procedure.

⁷⁷ Art. 24 COIV-wet. Dit artikel bevestigt de rol die het COIV speelt in het kader van het SUO overeenkomstig art. 464/3 Sv. Daarnaast is het COIV verantwoordelijk voor het beheer van in beslag genomen vermogensbestanddelen waarop de veroordeling kan worden uitgevoerd.

7. STEUN

Het COIV kan de volgende steun bieden aan gerechtelijke en administratieve overheden.

7.1. Advies

Het COIV kan, op hun verzoek of ambtshalve, adviezen verstrekken aan de minister van Justitie, het College van Procureurs-generaal, magistraten van het OM, politiediensten en de FOD Financiën m.b.t. inbeslagneming, verbeurdverklaring, en de tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen terzake.⁷⁸

Een vraag tot advies kan per e-mail worden overgemaakt aan het COIV. Voor dringende adviezen kan telefonisch contact worden opgenomen.

7.2. Operationele bijstand

Het COIV kan tevens operationele bijstand verlenen, op hun verzoek, aan magistraten van het OM, OR, politiediensten en de FOD Financiën.⁷⁹

Het COIV kan onder meer dossiergerichte opzoeken verrichten in de rechtsdocumentatie van het COIV en modellen ter beschikking stellen. Daarnaast zijn in de nieuwe COIV-wet bepaalde vormen van operationele bijstand expliciet geregeld:

- *Bijstand in gerechtelijke procedures:*⁸⁰
Op verzoek van een korpschef van het OM en in de zaken die hij bepaalt, kan een magistraat van het COIV tijdelijk onder diens gezag de volgende opdrachten van het OM uitvoeren tijdens de rechtspleging:
 - o voor de KI en het vonnisgerecht m.b.t.:
 - een verzoek tot opheffing van inbeslagneming in het kader van een strafrechtelijk kort geding⁸¹;
 - een beroep tegen een maatregel van waardevast beheer⁸²;
 - o voor de KI m.b.t. een beroep tegen vernietiging van in beslag genomen goederen⁸³;
 - o voor de strafgerechten m.b.t. onder meer de schriftelijke vordering tot confiscatie, debatten over de opheffing van het beslag en de verbeurdverklaring, een bijzonder onderzoek naar vermogensvoordelen⁸⁴.

Indien de directeur van het COIV het verzoek weigert, kan de verzoekende korpschef zijn verzoek voorleggen aan de procureur-generaal die belast is met Ecofinfisc zaken. De procureur-generaal beslist na overleg met het COIV.

- *Bewaring/teruggave van borgsommen en vergoedingen in strafzaken:*⁸⁵
Het COIV kan door de behandelende magistraat, mits akkoord van de directeur, worden belast met de bewaring van de volgende geldsommen:

⁷⁸ Art. 25 COIV-wet.

⁷⁹ Art. 26 COIV-wet. In de nieuwe COIV-wet is deze bijstand uitgebreid tot politiediensten en de FOD Financiën.

⁸⁰ Art. 29 COIV-wet.

⁸¹ Artn. 28sexies en 61quater Sv.

⁸² Artn. 28octies en 61sexies Sv.

⁸³ Art. 28novies Sv.

⁸⁴ Artn. 524bis-524ter Sv.

⁸⁵ Art. 28 COIV-wet.

- borgsommen/zekerheidstelling:
 - als voorwaarde voor de opheffing van het strafbeslag⁸⁶;
 - als voorlopige maatregel t.a.v. een rechtspersoon die betrokken is in een strafonderzoek⁸⁷;
 - opgelegd bij de bewaring in natura van vermogensbestanddelen bij de beslagene of een derde⁸⁸;
- vergoeding die de minister van Justitie toekent wegens onwerkzame hechtenis⁸⁹.

Het COIV staat dan in voor de teruggave ervan, waarbij toepassing kan worden gemaakt van de wettelijke schuldvergelijking van artikel 32 COIV-wet.

Uitzondering: de bewaring en teruggave van borgsommen waarvan de consignatie bij wet is opgedragen aan de Deposito- en Consignatiekas of een andere instelling, zoals bijvoorbeeld de borgsom in het kader van de voorlopige hechtenis⁹⁰ en de consignatie ter griffe van een geldsom die als zekerheid is gesteld voor de betaling van de gerechtskosten.⁹¹

- *Vernietiging van in beslag genomen goederen:*
 Artikel 28novies Sv. voorziet, naast bijzondere wetgeving voor bepaalde soorten goederen⁹², in een algemene regeling waarbij het OM in elke stand van de procedure de vernietiging van bepaalde in beslag genomen goederen kan bevelen.⁹³
 Het komt, overeenkomstig artikel 28novies Sv., aan de behandelende magistraat toe om een prestatieverlener (gespecialiseerde aannemer of openbare dienst) aan te wijzen. Op verzoek van de behandelende magistraat kan het COIV bijstand verlenen bij de vernietiging van een inbeslaggenomen goed.⁹⁴ Het COIV staat niet zelf in voor de materiële vernietiging van de goederen, het kan raamcontracten afsluiten met derden.

Een verzoek tot bijstand kan per e-mail worden overgemaakt aan het COIV. Voor dringende bijstand kan telefonisch contact worden opgenomen.

7.3. Opleiding

Het COIV verstrekt, in samenwerking met het IGO en opleidingsinstellingen voor politiediensten en overheidsambtenaren, vormingsactiviteiten ten behoeve van magistraten, gerechtelijke stagiairs en gerechtspersoneel, politiediensten, belanghebbende openbare diensten en buitenlandse equivalente instellingen.⁹⁵

⁸⁶ Art. 28sexies en 61quater Sv.

⁸⁷ Art. 91 Sv. en zie ook art. 464/28 Sv. voor een SUO-dossier.

⁸⁸ Art. 14 COIV-wet.

⁸⁹ Wet van 13 maart 1973 betreffende de vergoeding voor onwerkzame voorlopige hechtenis.

⁹⁰ Art. 35 wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

⁹¹ Art. 108 KB van 28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

⁹² Bv. art. XV.30/1 Wetboek van economisch recht (namaak en piraterij – voorheen art. 13 Namaakwet) (zie omzendbrief nr. COL 2/2009); art. 4, § 7 Drugwet van 24 februari 1921 (zie omzendbrief nr. COL 15/2015).

⁹³ Voor een verdere toelichting zie omzendbrief nr. COL 20/2014.

⁹⁴ Art. 27 COIV-wet en 28novies, § 4, 2^e lid Sv. (vervangen door de nieuwe COIV-wet).

⁹⁵ Art. 30 COIV-wet.

8. INTERNATIONALE SAMENWERKING

De volgende internationale en Europese instrumenten zijn beschikbaar inzake het leggen van een beslag en het uitvoeren van een verbeurdverklaring:

- klassiek rechtshulpverzoek⁹⁶;
- EU-bevriezingsbevel⁹⁷;
- EU-onderzoeksbevel (enkel indien voor vermogensbestanddelen)⁹⁸;
- EU-confiscatiebevel⁹⁹.

Voor basisvragen omtrent het opstellen van een rechtshulpverzoek of EU-certificaat kunnen de referentiemagistraten internationale samenwerking binnen de parketten worden gecontacteerd, voor meer specifieke vragen het COIV.

8.1. Rol COIV

Het COIV kan op internationaal en Europees vlak de volgende **bijstand** aan het OM verlenen:

- *Voorafgaand aan het opstellen van een rechtshulpverzoek of certificaat:*
Het COIV kan via zijn buitenlandse partners inlichtingen inwinnen over de vermogenssituatie van de verdachte of veroordeelde om de identificatie, de opsporing, de inbeslagneming, het beheer of de verbeurdverklaring van vermogensbestanddelen te vergemakkelijken. Op deze wijze kan worden beoordeeld of het opportuun is om een rechtshulpverzoek of certificaat tot beslag of confiscatie op te stellen.

Het COIV is lid van twee internationale samenwerkingsverbanden:¹⁰⁰

- het ARO-platform (Asset Recovery Office Platform van de Europese Unie)¹⁰¹;
- het internationale CARIN-netwerk (Camden Asset Recovery Inter-Agency Network).

Voor een bevraging van deze netwerken dient het **MODEL nr. 14 OM – FORMULIER bevraging ARO-CARIN door COIV** te worden ingevuld en gemaild naar het COIV.

- *Bij het opstellen van een rechtshulpverzoek of certificaat:*
Het COIV kan een nazicht doen van een ingevuld rechtshulpverzoek of certificaat tot beslag of confiscatie, informatie verstrekken over de buitenlandse wetgeving m.b.t. beslag en confiscatie en praktische inlichtingen meedelen (zoals de contactgegevens van de bevoegde buitenlandse gerechtelijke autoriteiten¹⁰²). Behoudens uitzonderlijke omstandigheden staat het COIV niet in voor het versturen van deze

⁹⁶ Voor verdere info zie Omzendbrief nr. COL 5/2005, gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal betreffende de internationale rechtshulp in strafzaken.

⁹⁷ Voor verdere info zie Omzendbrief nr. COL 4/2014, gemeenschappelijke omzendbrief van de Minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal betreffende de Europese Unie – Toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken – Tenuitvoerlegging van beslissingen tot inbeslagneming, verbeurdverklaring en geldelijke sancties. Het certificaat is beschikbaar op de OMPTRANET pagina van het COIV.

⁹⁸ Wet 22 mei 2017 betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken.

⁹⁹ Voor verdere info zie de hierboven vermelde Omzendbrief nr. COL 4/2014. Het certificaat is beschikbaar op de OMPTRANET pagina van het COIV.

¹⁰⁰ Art. 31 COIV-wet regelt de internationale samenwerking vanuit het COIV.

¹⁰¹ Zie Besluit 2007/845/JBZ van de Raad van 6 december 2007 betreffende de samenwerking tussen de nationale bureaus voor de ontneming van vermogensbestanddelen op het gebied van de opsporing en de identificatie van opbrengsten van misdrijven of andere vermogensbestanddelen die hun oorsprong vinden in misdrijven.

¹⁰² Alle magistraten kunnen zelf contactgegevens opzoeken via het Europees Justitieel Netwerk, voor verdere info zie Omzendbrief nr. COL 10/2012, betreffende internationale rechtshulp in strafzaken – Europees Justitieel Netwerk.

rechtshulpverzoeken of certificaten (om een verlenging van de doorlooptijden te vermijden).

- *Voor de uitvoering van een rechtshulpverzoek of certificaat:*
Het COIV stelt zijn bankrekening ter beschikking voor de transfer van geldsommen naar het COIV met het oog op een verdeling van de opbrengst van de verbeurdverklaring tussen België en de buitenlandse staat. Het COIV staat in voor de uitvoering van een maatregel van waardevervalst beheer m.b.t. vermogensbestanddelen die op verzoek van buitenlandse autoriteiten in België in beslag zijn genomen (zie supra 4.2.4).

Het COIV kan na **delegatie** door de bevoegde magistraat en na akkoord van de directeur van het COIV:

- Alle opdrachten van het OM betreffende de tenuitvoerlegging van verbeurdverklaringen in het buitenland uitvoeren, zoals het opstellen en ondertekenen van rechtshulpverzoeken en certificaten tot confiscatie¹⁰³;
- De bevoegdheden van het OM in gerechtelijke procedures in internationale dossiers uitoefenen, bijvoorbeeld het vorderen van een exequatur van een buitenlandse verbeurdverklaring.¹⁰⁴

Een verzoek tot bijstand of delegatie kan per e-mail worden overgemaakt aan het COIV. Voor dringende bijstand kan telefonisch contact worden opgenomen.

8.2. Rol OM - OR

Het COIV dient geregeld te antwoorden op internationale en Europese bevragingen over de toepassing van deze instrumenten. Met het oog hierop wordt gevraagd om **telkens een kopie per e-mail over te maken aan het COIV** (zie e-mailadres in bijlage 8):

van:

rechtshulpverzoeken tot beslag of confiscatie, EU-bevriezingsbevelen, EU-onderzoeksbevelen (enkel indien voor vermogensbestanddelen) en EU-confiscatiebevelen;

door:

- **UITGAANDE**¹⁰⁵: de magistraat die deze opmaakt (het COIV kan in cc van de mail worden vermeld);
- **INKOMENDE**¹⁰⁶: de diensten bevoegd voor internationale samenwerking binnen het OM.

Indien het COIV instaat voor de uitvoering van (inkomende) rechtshulpverzoeken tot confiscatie en EU-confiscatiebevelen, dient met het oog hierop tevens de exequatur-beslissing en de rechterlijke beslissing over asset sharing (bij een rechtshulpverzoek), en de beslissing van de rechtbank over de uitvoering en de beslissing van het OM over asset sharing (bij een EU-confiscatiebevel) aan het COIV te worden overgemaakt.

¹⁰³ Art. 197bis, § 3 Sv.

¹⁰⁴ Wet van 20 mei 1997 betreffende de internationale samenwerking inzake de tenuitvoerlegging van inbeslagnemingen en verbeurdverklaringen.

¹⁰⁵ Belgische autoriteit (OM/OR) verzoekt om inbeslagneming/verbeurdverklaring van vermogensbestanddeel in het buitenland.

¹⁰⁶ Buitenlandse autoriteit verzoekt om inbeslagneming/verbeurdverklaring van vermogensbestanddeel in België.

9. INWERKINGTREDING EN OVERGANGSBEPALING

De nieuwe COIV-wet van 2018, die de COIV-wet van 26 maart 2003 vervangt, treedt in werking op 1 juli 2018.

De nieuwe COIV-wet is onmiddellijk toepasbaar op beslagen die al waren gelegd op het tijdstip van de inwerkingtreding, met uitzondering van de bepalingen inzake het beheer van in beslag genomen vermogensbestanddelen (afdeling 2). Overeenkomstig de overgangsbepaling van artikel 58 nieuwe COIV-wet zijn de bepalingen i.v.m. het beheer enkel van toepassing op inbeslagnemingen gelegd na de inwerkingtreding van de nieuwe wet (voor een oplistings van deze bepalingen zie bijlage 7).

De uitvoeringsbesluiten die zijn uitgevaardigd onder de COIV-wet van 26 maart 2003 blijven in beginsel van toepassing, zolang ze niet onverenigbaar zijn met de nieuwe COIV-wet. Zo kan het KB van 12 juli 2009 tot uitvoering van artikel 16*bis*, § 3 van de COIV-wet van 26 maart 2003¹⁰⁷ (nieuw artikel 32 COIV-wet) na de inwerkingtreding van de nieuwe COIV-wet nog altijd worden toegepast tot eventuele wijziging of vervanging ervan.

Deze omzendbrief treedt eveneens in werking op 1 juli 2018 en heft de omzendbrief nr. COL 7/2004 op.

10. REFERENTIEMAGISTRATEN

De parketten van de procureur des Konings en de arbeidsauditoraten, de parketten- en auditoraten-generaal en het federaal parket duiden een referentiemagistraat COIV aan (was reeds voorzien in de omzendbrief nr. COL 7/2004).

Daarnaast duidt elke politiedienst een referentiepersoon COIV aan.

Met betrekking tot vragen over dossiers kan elke magistraat of politiedienst het COIV rechtstreeks contacteren. Indien er zich structurele problemen stellen met de toepassing van de COIV-wet of de huidige omzendbrief worden deze gemeld aan de referentiemagistraat of referentiepersoon COIV die deze zal overmaken aan het COIV.

Het COIV zal jaarlijks een bijeenkomst organiseren met de referentiemagistraten en referentiepersonen COIV gericht op de uitwisseling van ervaring inzake de inbeslagname en verbeurdverklaring.

Wat betreft het SUO zijn reeds referentiemagistraten SUO aangeduid. Een werkgroep SUO is opgericht in de schoot van het expertisenetwerk Strafuitvoering.

11. EVALUATIE

Het COIV of de referentiemagistraten COIV stellen de hoofdcoördinator van het expertisenetwerk Ecofinfisc in kennis van fundamentele problemen die zich stellen met de

¹⁰⁷ KB van 12 juli 2009 tot uitvoering van artikel 16*bis*, § 3 van de wet van 26 maart 2006 houdende oprichting van een Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring en houdende bepalingen inzake het waardevast beheer van in beslag genomen goederen en uitvoering van bepaalde vermogenssancties (BS 12 augustus 2009).

toepassing van de huidige omzendbrief. Er zal dan worden nagegaan of het desgevallend opportuun is om aan het College van Procureurs-generaal wijzigingen aan de omzendbrief voor te stellen.

Indien bijkomende modellen wenselijk worden geacht, kunnen de referentiemagistraten COIV dit signaleren aan de hoofdcoördinator van het expertisenetwerk Ecofinisc en kunnen desgevallend bijkomende modellen op het OMPTRANET en in MACH worden voorzien.

12. MODELLEN EN BPM

Zoals reeds vermeld in de omzendbrief zijn in bijlage modellen voorzien, die voor het OM tevens beschikbaar zijn op de OMPTRANET pagina van het COIV (<https://portal.omptranet.rojnet.just.fgov.be/instanties/coiv/>) en in de toekomst beschikbaar zullen zijn in MACH:

- Modellen OM: zie bijlage 3;
- Model griffie: zie bijlage 4;
- Modellen politie: zie bijlage 5.

Tot slot zijn in bijlage 9 de werkprocessen gevoegd inzake de teruggave tegen betaling van een geldsom en de vervreemding.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 – Overzichtsschema's inbeslagname en verbeurdverklaring

BIJLAGE 2 – Schema aanmelden bij COIV

BIJLAGE 3 – Modellen voor OM

BIJLAGE 4 – Model voor griffie

BIJLAGE 5 – Modellen voor politie: inventaris inbeslagneming

BIJLAGE 6 – Praktische instructies voor politie voor neerlegging bij COIV

BIJLAGE 7 – Overgangsregeling en lijst omzendbrieven

BIJLAGE 8 – Contactname COIV: overzicht functionele e-mailadressen

BIJLAGE 9 – Werkprocessen teruggave tegen geldsom / vervreemding